

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 100 lir

Leto XXX. Št. 123 (8829)

TRST, sobota, 25. maja 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

SESTANEK VLADA-SINDIKATI

Giolitti napoveduje zaostroitev davkov

Zagotovilo, da bodo branili kupno moč minimalnih pokojnin in nadzorovali cene najnujnejših življenjskih potrebščin

RIM, 24. — Na ministrstvu za proračun je bil danes sestanek med nekaterimi ministri in predstavniki sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL. Današnje srečanje spada v okvir petih sestankov, ki jih bodo imeli med vlado in sindikati do okrog 10. junija, ko bo zaključni sestanek pri predsedniku vlade Rumorju in na katerem bo morala vlada odgovoriti na zahteve sindikatov. Ti so že svoj čas predložili vladi seznam zahtev, ki se nanašajo na politiko naložb, na nadzorstvo nad cenami, boj proti druginji in za zagotovitev zaposlitve.

Današnji sestanek se je začel s poročilom ministra za proračun Giolittija, ki je poudaril, da je treba ob vsakem srečanju imeti pred očmi sedanji resni gospodarski položaj v državi, če se hoče resno obravnavati vsa vprašanja. Giolitti meni, da je vprašanje razdelitve dohodka v sedanjem položaju zelo ostra.

Nato je Giolitti prešel na vprašanje naraščajočega primanjkljaja plačilne bilance. Ugotovil je, da znaša primanjkljaj plačilne bilance v letošnjih prvih mesecih že približno 2.800 milijard lir, medtem ko so ob začetku letošnjega leta predvidevali, da bo primanjkljaj za celo leto dosegel največ 4.500 milijard lir, upoštevajoč tudi posledice petrolejske krize. Prav tako visok je zunanjetrgovinski primanjkljaj, ki je do vključno letošnjega marca že dosegel 1.964 milijard lir, od katerih odpade 1.671 milijard na uvoz nafte in živil.

V tej zvezi je proračunski minister opozoril na velik obseg mednarodnih posojil, ki jih je Italija že najela, kar je omogočilo vladi, da je lahko obdržala uradne devizne rezerve v mejah lanskega decembra, in sicer približno 3.300 milijard lir. Giolitti je poudaril, da je poslabšanje plačilne bilance vzrok naraščanja cen uvoženega blaga in da nastali položaj zaostrojuje inflacija ter pospešuje nedovoljen izvoz italijanskih kapitalov v tujino. Zato je treba, po njegovem mnenju, čim več izvažati, da se lahko plača uvoženo blago.

Giolitti pravi, da je treba izboljšati plačilno bilanco s takojšnjo omejitvijo notranje potrošnje. Za omejitve, ki jih je treba prostovoljno sprejeti, je dejal Giolitti, imamo samo dve izbiri, ki druga drugo dopolnjujeta: denarna politika in fiskalna politika. V sedanjem položaju je nemogoče misliti, da bi lahko eno ali drugo teh alternativ izločili. Kljub temu pa daje Giolitti večjo važnost notranji fiskalni politiki, ki po njegovem mnenju lahko prispeva k dosegu ciljev gospodarskega razvoja in pravilne razdelitve dohodkov. Večji davčni dohodek se lahko delno dodeli tudi za dopolnitev nizkih dohodkov in za uresničitev novih načrtov socialnih naložb.

Giolitti pravi, da v okvir teh ukrepov spada tudi nadzorstvo, ga nameravajo uvesti za zadrževanje cen najnujnejšega blaga široke potrošnje; zamrzovanje stanovanjskih najemnin in določitev pravilne najemnine; zavarovanje kupne moči minimalnih pokojnin.

Giolitti meni, da je treba fiskalno politiko uveljavljati tudi za zaposlevalce delavce nad neko določeno minimalno vsoto in seveda na dohodek avtonomnih delavcev.

V tej zvezi Giolitti napoveduje zaostroitev obdavčitve potrošnega blaga, ki ni nujno, delavskih dohodkov, ki presegajo določeno raven in strožjo obdavčitev prodaje nepremičnin. Obenem pravi, da je treba povišati tarife javnih storitev (pri tem gre za električni tok, javne prevoze itd.), da se omogoči prazdelitvi podjetjem, da ne bodo zahtevala denarja za kritje primanjkljajev in da bodo obenem lahko imela denar na razpolago za nove naložbe. Za Giolittijem so govorili minister Mancini, sindikalisti Dido, Ravenna, Macerio in Trentin. Za njimi je imel poročilo še zaključni minister Colombo.

Sestanek je trajal pozno v noč. Med kratkim odmorom okrog polnoči je glavni tajnik federacije kovinarskih delavcev Trentin izjavil časnikiarjem: »Nadaljevali bomo pogovore. Ni pa videti nobenih znakov, da vlada namerava spremeniti svojo dosedanja gospodarsko in fiskalno politiko. Zmolkovite ministri Mancinija slihojo na postko. Osnovno vprašanje so kreditne omejitve. Trdi zaključni minister ni pokazal nobene dobre volje.«

Kmalu ponovna podražitev bencina

RIM, 24. — Tukaj so sporočili, da se bo vlada sestala v četrtek, 30. maja. Zvedelo se je, da bo sklepala tudi o nadaljnji varčevalni politiki s petrolejskimi proizvodi. V nekaterih krogih menijo, da bodo popolnoma srostili avtomobilski promet ob nedeljah in praznikih za celo leto, obenem pa, da bodo baie že v četrtek sklenili potražiti bencin od 20 do največ 40 lir pri litru.

RIM, 24. — Osrednji statistični urad sporoča, da je bilo v Italiji 31. marca 55 milijonov 262.000 prebivalcev. Zadnja uradni podatki o številu

prebivalstva so bili objavljeni januarja, ko je bilo v Italiji 55 milijonov 188.400 prebivalcev.

Kongres PSI prihodnjega novembra?

RIM, 24. — Zvedelo se je, da bodo na prihodnji seji centralnega komiteja PSI, ki bo v Rimu 4., 5. in 6. junija, določili nadaljnjo politično linijo stranke in bodo baie sklenili, da skličejo kongres za mesec november. Na seji centralnega komiteja bodo preučili politični in gospodarski položaj v državi, upoštevajoč tudi perspektive, ki jih daje zmaga laičnih sil na referendumu o razporoki. Glavno poročilo bo imel tajnik De Martino.

ENOTNA STAVKA ČASNIKARJEV IN TISKARJEV

30. maja ne bo izšel noben dnevnik in časnik

Platforma zahtev za zagotovitev izhajanja dnevnikov in svobode tiska - Skupni shodi v Milanu, Turinu in Rimu

RIM, 24. — Vsedržavna časnikarska zveza in sindikati tiskarskih delavcev CGIL, CISL in UIL so danes na tiskovni konferenci sporočili, da so se dogovorili za 24-urno vsedržavno stavko časnikarjev in tiskarjev dnevnikov, ki bo 29. t.m. V sredo torej bodo stavkali vsi časnikarji in tiskarji dnevnikov, kar pomeni, da v četrtek, 30. maja, ne bo izšel noben dnevnik in časnik. Obenem so sindikalni predstavniki sporočili, da bodo časnikarji in tiskarji 30. maja priredili tri enotne demonstracije v Rimu, Milanu in Turinu, katerih se bodo udeležile tudi delegacije delavcev drugih strok.

Na tiskovni konferenci, ki je bila na sedežu časnikarske zveze v Rimu, je tajnik časnikarske zveze Ceschia obrazložil, da je nastal predvsem zaradi menjave lastnine raznih italijanskih časnikov, zaradi ostrih sindikalnih sporov v nekaterih založniških hišah, trmatega stališča založnikov in nerazumevanja vlade do težav dnevnega časopisa. Tajnik časnikarske zveze je poudaril, da je skrajni čas, da se časnikarji in tiskarji uprejo in da začnejo z odločnim bojem za rešitev mnogih italijanskih dnevnikov in za zagotovitev svobode tiska. Predstavniki tiskarjev pa so opozarili založnike, da tokrat ne bodo dovolili, da bi dali tiskarje dnevnikov in dopolnilno blagajno.

Skupno z napovedjo stavke so sindikalni voditelji časnikarjev in tiskarjev izjavili, da je to začetek obširne akcije, ki se bo nadaljevala, dokler ne bodo založniki in vlada sprejeli sledečih zahtev:

1. Obvezno posvetovanje z uredniškim zborom, ki mora dati tudi predhodno mnenje, o imenovanju novega ravnatelja, namestnika ravnatelja ali soravnatelja; objava sporazumov med založnikom in ravnateljem.

2. Bolj učinkovita pooblastila demokratskega nadzorstva na vsebini informacije, da se zajamejo ustavna pravica državljana do informacije; pravica do objave sindikalnih sporočil v dnevniku.

3. Obveznost predhodnega sporočila uslužbencem založniške hiše potom uredniškega odbora in tovarniškega sveta o kateri koli spremembi lastnine podjetja, da se o obenem zavarujejo pravice, ki so si jih delavci pridobili.

4. Enaka razdelitev oglasov državnih uprav med vse dnevnike.

5. Brezplačna dodelitev papirja vsem časnikom do osem strani dnevno, ki tiskajo dnevno največ do 50.000 izvodov in temu primerno podpora časopisnim agencijam; prednost te podpore bi morale imeti časnikarske zadruge ali zadruge med časnikarji in tiskarji, sindikati, politične stranke, verske skupnosti in etnične manjšine.

6. Povečanje (tudi delno) socialnih dajatev; prednost bi morale imeti časnikarske zadruge, zadruge med časnikarji in tiskarji, sindikati, politične stranke, verske skupnosti in etnične manjšine.

7. Dodelitev prispevkov za začetek novih založniških pobud; prednost bi morale imeti časnikarske zadruge, zadruge med časnikarji in tiskarji, sindikati, politične stranke, verske skupnosti in etnične manjšine.

PREISKOVALCE NI PREPRIČALA SOSSIJEVA VERZIJA O IZPUSTITVI V MILANU IN O VOŽNJI Z VLAKOM DO GENOVE

Genovski sodnik dr. Mario Sossi z ženo, kmalu po osvoboditvi

ŠE ZELO NEJASNE OKOLIŠČINE OSVOBODITVE SODNIKA SOSSIJA

Doslej niso našli niti enega elementa, ki bi potrjeval sodnikovo pri-poved - Sossi zapustil Genovo - Coco noče podpisati odlokov o osvoboditvi članov »XXII. oktobra« - Novo sporočilo »rdečih brigad«

GENOVA, 24. — Sodnik Mario Sossi, ki so ga včeraj zvečer po 35 dneh osvobodili pripadniki tako imenovanih »rdečih brigad«, je imel danes prvo tiskovno konferenco, na kateri je povedal nekaj podatkov o svoji ugrabitvi, nato pa je zapustil Genovo in odšel na odhiti. Okoliščine njegove osvoboditve so za sedaj še dokaj nejasne in kažejo mnogo senčnih strani, ki jih preiskovalci skrbno analizirajo. Postavlja se tudi vprašanje, kaj bo sedaj z osmiimi člani tolpe »XXII.oktobra«, za katere so »rdeče brigade« zahtevale osvoboditev v zameno za Sossijevo izpustitev na svobodo. Za sedaj so še vedno v zaporu.

Poglejmo najprej, kako je po dosedanjih izjavah samega Sossija in njegovega odvetnika Marcelinija prišlo do sodnikove osvoboditve. Sodnik trdi, da so mu včeraj ugrabilili dal neko pijačo, nakar je zaspal. Zbudil se je pozneje, ko so ga peljali z nekim furgonom z obličjem na ustih in na očeh. Ugrabilili so nato ustavili furgon ter pospremili sodnika do neke klopi ter se oddaljili. Sossi si je odvzel obličj in se znašel v nekem neznanem parku. Ko si je nekoliko opomogel, je vprašal mimoidočega človeka, kje se nahaja, ta pa mu je odgovoril, da je na periferiji Milana. Sodnik je našel z ženo

videl v obraz ugrabiteljev, ker so ti nosili kapuce, da so z njim ravnovali dobro, da so mu dajali je-daco in pijačo ter zdravila, ki jih je potreboval. Nosili so mu tudi izrezke časopisov, ki so govorili o ugrabitvi. Povedal je tudi, da so ga zasliševali kakih petnajst dni, po eno uro na dan. Potrdil je, da je vsa sporočila iz celice napisal povsem spontano, tudi onega, s katerim je izstopal iz UMI — Zveze italijanskih sodnikov.

Nekateri Sossijeve izjave so imele polemičen prizvok. Ko se je na začetku zahvalil vsem, ki so si prizadevali, da bi mu rešili življenje, je dodal, da se pa ne zahvaljuje onim, ki si niso upali ugrabitve moralizirati tisti, ki imajo to dolžnost. Na vprašanje, kaj pove, na koga misli, je Sossi dejal, da to že vedo tisti, ki imajo dolžnost, da se zamislijo.

Pretelko noč so se »rdeče brigade« spet oglasile: neznance je poklical po telefonu ravnatelja milan-skega dnevnika »Corriere della Sera« Ottoneja ter mu prebral sporočilo, ki ga je dobil, kot je sam dejal, od nekega pripadnika »rde-čih brigad«. Sporočilo pravi v bistvu, da so osvobodili Sossija, da bi prisilili sodstvo, da izvede sklep genovskega prizivnega portnega sodišča o osvoboditvi osmihih pripadnikov tolpe »XXII. oktobra«. »Z o-svoboditvijo Sossija — pravi sporočilo ugrabiteljev — postavljamo Co-ca (genovskega generalnega pravd-nika — op. ur.) in tiste, ki ga kri-jejo, pred točne odgovornosti: ali tajo, kjod osvoboditi tovaršice, ali pa ne spoštovati lastnih zakonov.« »Rde-če brigade« pravijo tudi, da so v 35 dneh Sossijevega jetništva pris-le na dan kontrapozicije med raz-nimi državnimi organi, zaključuje-pa pa z izjavo, da bo delavski raz-rez lahko prišel na oblast samo z oboroženim bojem.

Osvoboditev dr. Sossija pa za se-daj še ni pripeljala do osvoboditve 8 članov skupine »XXII. oktobra«. Sam genovski generalni pravdnik dr. Coco, ki bi moral podpisati odloke o izpustitvi članov zločinskih tolpe, je na tiskovni konferenci izjavil, da ni podpisal odlokov, kajti ugrabitelji ni so izpolnili pogojev, ki jih je v svoji razsodbi postavljalo prizivno portno sodišče. Sodišče je namreč pogoe-valo izpustitev zapornikov z »zajam-čenjem osebne neodoljivosti in o-svoboditve ugrabljenega sodnika. Po mnenju dr. Coca pa je bil Sossi si-cer osvobojen, vendar ni bila za-jamčena njegova osebna nedotaki-lost: generalni pravdnik je namre-č dejal, da je bil ugrabljenec 35 dni »v iz-zakopanu«, da so mu daja-li »znamena zdravila« in da tudi pre-ve izjave dr. Sossija po osvoboditvi kažejo, da je sodnik v stanju velike napetosti. Že v prejšnjih dneh je Co-co vložil priziv proti razsodbi prizivnega portnega sodišča, odločitev o osvoboditve osmihih zapornikov pa bo o-mogočila kasacijskemu sodišču, da sprejme priziv in razveljavi sklep sodišča.

TISKOVNA KONFERENCA TAJNIKA IB ZKJ DOLANCA

Nadaljnja graditev samoupravnih odnosov v ospredju skorajšnjega kongresa ZKJ

Kongres bo potrdil dosedanje politiko SFRJ - Med dokumenti bodo odobrili tudi resolucijo, ki obsoja noto italijanske vlade o bivši coni B

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 24. — Tajnik izvršne biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc je danes na današnji tiskovni konferenci za tuje novinarje v zvezi z desetim kongresom ZKJ, ki se ba pričel v ponedeljek, v uvodnem poročilu poudaril, da bo na kongre-su potrjena politika, ki jo je ZKJ vodila med devetimi in desetim kongresom, to je v dobi, ko je bila zveza komunistov v ofenzivi proti raznim protisamoupravnim silam, ne pa kakor so napačno menili nekateri inozemski komentatorji, da je bila v defenzivi.

V tej dobi je ZKJ ustvarila novi ustavni sistem, ki odgovarja jugoslovanskim potrebam in pogojem, sistem, v katerem imajo delovni ljudje vse možnosti, da odločajo o vseh področjih družbenega življenja. Nova ustava je bila plebi-s tarpo sprejeta, tako na nedavnih skupščinskih volitvah, kakor na re-publiških kongresih ZK in pokra-jinskih konferencah. Za Jugoslavijo in njeno družbo, je poudaril Dolanc, je samo ena pot: nadaljnja gradi- tev samoupravnih socialističnih od-nosov in nadaljevanje uveljavitve in razvoja politike nevrščnosti.

Politika nevrščnosti, je dejal Dolanc, ni politična taktika, niti politična kombinatika, temveč lo-gično nadaljevanje jugoslovanske notranje družbene ureditve. Deseti kongres bo, po besedah Dolan-ca, potrdil dosedanje usmeritve Ju-goslavije v zunanji politiki in začr-tel pota nadaljnjega razvoja poli-tike nevrščnosti. V zvezi z gla-sovi, da Jugoslavija zapušča poli-tiko nevrščnosti, je Dolanc izja-vil, da mi nismo bili nikoli v nobe-nem taboru, nikdar ne bomo ostali to, kar smo, socialistična dežela, ki v svoji zunanji politiki ima za osnovno orijentacijo politiko nevrščnosti.

Deseti kongres bo nadalje, po be-sedah Dolanca, sprejel nekatere or-ganizacijske spremembe, ki bodo odnose v zvezi še bolj demokratizirali in omogočili, da se zveza ta-ko organizira, da bo kot revolu-cionarna organizacija delavskega raz-reda še sposobnejša, da izpolni na-loge, ki so pred njo. Deseti kon-gres bo sprejel okrog 20 dokumen-tov, in sicer dve splošni resoluciji o notranjem razvoju in resolucijo o mednarodnem položaju, poleg tega bodo kongresu predložene kon-kretne resolucije o vseh najvažnej-ših odprtih vprašanjih jugoslovanskega družbenega razvoja in pet resolucij o aktualnih mednarodnih zunanje-političnih vprašanjih.

Predloženi dokumenti, so po oce-ni Dolanca, zelo realni. V njih se ničesar ne objublja, kar Zveza komunistov ni zmožna izpolniti, na-sprotno, v dokumentu se odkrito govori, da se to in to ne more sto-riti, čeprav bi bilo potrebno. Poli-tična demagogija bi, je poudaril Dolanc, prinesla več škode kot po-dročja, poleg tega pa naši komu-nisti demagogijo odklanjajo, ne gle-liko krizo, ki pretresa italijan-sko založniško dejavnost. Oben-em so časnikarska zveza in sindikati tiskarjev sestavili skup-no platformo zahtev, za uvelja- vitev katere so napovedali na daljnji sindikalni boj.

tudi dokumenti, ki jih bodo predlo-žile komisije.

Tajnik izvršnega biroja predse-dstva ZKJ je nadalje obvestil čas-nikarje, da bo Josip Broz Tito na kongresu predložen za predse-dnika ZKJ brez omejitve trajanja mandata. Na številna vprašanja časnikarjev glede Titovega mo-rebitja naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja na- pad italijanske vlade na suve-ranost in teritorialno integriteto Ju-goslavije. Poudarja se odgovornost italijanske vlade za škodo, ki je bi-tinjska naslednika in glede izmi-šljotin v inozemstvu v zvezi s tem, je med drugim dejal: »Titova ve-ličina ni samo v Titovi osebnosti in v njegovi genialnosti, temveč v Titova ideja materializirana v ju-goslovanski narod.«

Med resolucijami o aktualnih me-dnarodnih vprašanjih, ki bodo pred-ložene kongresu, je tudi posebna resolucija, v kateri se obsoja

VAŽNA RAZPRAVA O PRAVILNIKU DEŽELNEGA SVETA

UPRAVIČENA ZAHTEVA PO UPORABI SLOVENŠČINE V DELOVANJU DEŽELE

Popravek svetovalca Štoker se sklicuje na besedilo, uvedeno za južno-Tirole - Načelno stališče KPI, PSI in PSDI, čudno zadržanje KD

Na predzadnji seji deželnega sveta so razpravljali o pravilniku sveta in so nato tudi odobrili vse člene z izjemo člena 56, o katerem bo ponovno razpravljali odboj za pravilnik. Sporni sta ostali dve vprašanji: časovna omejitev posegov svetovalcev v deželnem svetu in materinem jeziku. Prvo vprašanje je bolj tehnična zadeva. Zato ne bo težko doseči soglasja. Drugo pa je načelno-politično, zaradi česar poteka o tem vprašanju zanimiva bitka o priznanju osnovnih pravic slovenski narodnosti skupnosti v Italiji. Podčrtati je namreč treba, da gre za pravico o »enakosti«, ki izhaja iz člena 3. ustave, saj je pravica do uporabe lastnega jezika prav gotovo samo pravica »enakopravnosti«, ni pa dolžnost države, da manjšino »zaščiti« s posebnimi zakoni, kot to določa čisti člen ustave.

O pravici do uporabe slovenščine je že bilo mnogo govora 1964. leta, ko je deželni svet sestavljali prvi pravilnik. Tedaj so zahtevo zavrnili, kar je takratni načelnik demokratske skupine Mizauz utemeljeval »iz praktičnih razlogov in ker statut tega ne predvideva«.

Tokrat je vprašanje prišlo na dnevni red na zahtevo svetovalske skupine KPI, ki je zastopana v odboru za sestavo pravilnika (v katerem pa ni prisoten svetovalec Slovenske skupnosti dr. Štoker). Odbor je o predlogu razpravljaj, zaradi nasprotovanja demokristjanov pa ni bilo doseženo soglasje. Kot smo že poročali, sta svetovalski skupini PSI in SPD uradno sporočili, da bosta glasovali za pravico slovenskih svetovalcev, da govorijo slovensko v deželnem svetu, kar pa je seveda tudi pomenilo, da je prišlo do različnih stališč med strankami leve sredine. Na tej osnovi je prišlo do kompromisnega predloga, da se o členu 56 in o popravkih ponovno razpravlja na seji odbora za notranji pravilnik deželnega sveta ter do obveze predsednika Berzantija, da bo sejo tega odbora čim prej sklical.

Odbor bo razpravljaj tudi o spremembi predloga svetovalca Slovenske skupnosti dr. Štoker, ki se glasi:

DANES PREHAJA V VELJAVO LEGALNA URA

Opolnoči bomo premaknili kazalce za eno uro naprej

Ukrep prinaša rahle spremembe v navadah Največjo razliko bomo opazili pri prehodu meje

Čemu legalna ura? Morda zato, da bi ljudje v vročih poletnih dneh mogli uživati urico sonca več na dan, ali pa zato, da bi prihranili na električni energiji, čeprav se podjetje ENEL s tem ukrepom ne more povsem strinjati, ko pa se dohodki zmanjšajo za približno deset milijard lir. Morda pa tudi zato, ker se po mnenju znanstvenikov s tem ukrepom občutno zniža število prometnih nesreč, ker se avtomobilisti vračajo domov še pri sončni svetlobi.

Naj bo tako ali drugače, danes opolnoči bomo spet pomaknili kazalce za eno uro naprej. To je postal ritual, ki se ponavlja že deveto leto zaporedoma. Letos bodo v primerjavi z lanskim letom uvedli legalno uro za cel teden prej, kazalce pa bomo spet uravnali po sedanjem času 29. septembra.

Na legalno uro smo torej že navajeni, zato ne bo njena letošnja uvedba prinesla posebnih problemov, razen tega, seveda, da bomo jutri spali eno uro manj in da bo marsikdo, kot se to vselej dogaja, pozabil pomakniti kazalce naprej. Največjo razliko bomo opazili pri prehodu čez mejo, ker bomo v Jugoslaviji prišli dejansko »prej«, kot bomo odpotovali iz Trsta. Vrnili pa se bomo uro kasneje.

Takim spremembam se ni težko prilagajati, če človeka ne vežejo strogi urniki. Tako bodo, recimo, konalci nadvse zadovoljni, živino rejemci pa bo nasprotno ta sprememba pošteno zmešala račune, kajti živina ne more spreminjati navad.

Urnike bodo morali nekoliko pregledati tudi trgovci, medtem ko mora železniška uprava spremeniti vozne reke. Skratka, človek se mora vedno globlje prilagajati času.

Naj na koncu omenimo še to, da predvidevajo poleg uvedbe legalne ure tudi nove spremembe glede nedeljskega prometa. Jutri še ne bo omejitve, ni pa izključeno, da bo ministrski svet že za prihodnjo nedeljo uvedel spremembe v tem pogledu.

DANES V KOPRU

Partizansko srečanje 1. in 2. prekomorske

Zveza združenih borcev NOV, no-vogoriški in koprski občinski odbor, odbor 1. in 2. prekomorske brigade prirejata danes, v soboto, 25. maja, v novi koprski kinodvorani partizansko srečanje nekdanjih borcev 1. in 2. prekomorske brigade. Srečanja, ki so ga priredili ob 30. obletnici obrambe vrhovnega štaba NOV in Tita v Drvarju, se bodo udele-

»Na sejah sveta in stalnih komisij se lahko ustno in pisno uporablja slovenščina na osnovi načela člena 3 statuta.«

Na predlog enega svetovalca je treba prevesti v jezik tistega, ki to zahteva.

Za izvedbo navedenega bo učinkovita prevajalska služba zagotovila medsebojno razumevanje obeh jezikov.

Zapisnik bo napisan tudi v slovenščini za čiste odstavke, ki se nanašajo na delo svetovalcev slovenskega jezika.

Ta člen je povsem enak členu 103, ki že več kot dve desetletji obstaja in se izvaja v Južni Tirolski, kjer je v statusu avtonomne boccenske pokrajine uvedeno načelo o uporabi obeh jezikov: nemškega in italijanskega. Opozoriti moramo, da ne gre za tako imenovani »par-

ket«, ki je zahteval ustavne spremembe, temveč za že predhodno odobren pravilnik, ki ni zahteval nobenih ustavnih sprememb.

Kot že rečeno, je prišlo do različnih stališč in kaže, da pravico do uporabe slovenščine oporeka KD, čeprav je treba tudi reči, da se do sedaj javno še ni izrekala, izjemno predloga svetovalca KD Ginaldija o odložitvi razprave, iz tehničnih razlogov.

Za popravke, ki jih predvideva uporaba slovenščine in to verjetno na osnovi besedila, ki ga je vložil svetovalec Štoker, so se torej do sedaj uradno izjavile naslednje skupine: KPI (13 svetovalcev), PSI (8), PSDI (4), SS (1) in Furlanjsko gibanje (2), kar skupaj znes 28 glasov, potrebnih pa jih je 31, ker določa pravilnik, da je potrebna večina glasov deželne- ga sveta.

ZDRUŽENJE TRGOVINSKIH ZBORNIC V LETOŠNJEM LETU

Nove pobude v oporo industriji kmetijstvu, obrti in turizmu

Zaščitni znak za kmetijske pridelke iz naše dežele?

Te dni se je v Trstu sestal vodilni svet deželnega združenja trgovinskih zbornic. Poleg predsednika dr. G. Mora so se sestanka udeležili tudi predsednik tržaške zbornice Caidassi, predsednik gozarske ustanove Lupieri, član vodilnega odbora pordenonske zbornice Mazzoli in član odbora goris- ke ustanove Sacchetti.

Na seji so razpravljali o raznih vprašanjih, predvsem pa o delovanju deželnega združenja trgovinskih zbornic v letošnjem letu. Program bodo predložili v odobritev obnemu zboru združenja, ki bo prihodnji mesec.

Na področju kmetijstva so se na seji dogovorili o večjem razmahu propagande za tipične kmetijske pridelke naše dežele, in to predvsem v času, ko se v Furlaniji - Julijski krajini združuje največ do- mačin in tujih turistov. Tipične pri-

delke iz naše dežele bodo propagirali s tem, da se bodo posluževali raznih oglaševalnih sredstev, poleg tega pa nameravajo uvesti zanje poseben zaščitni znak. Glede na to, da so omenjene pobude vezane s precejšnjimi denarnimi izdatki, bo deželno združenje trgovinskih zbornic navezalo ustrezne stike z deželno upravo in s turističnimi ter letoviščarskimi ustanovami iz Furlanije-Juljske krajine.

Na področju industrije namerava združenje ustanoviti posebno agencijo, ki naj bi navezovala stike med malo industrijo in obrtništvom iz naše dežele in možnimi naročniki raznih del in polizdelkov iz tujine. V poštev pridejo zlasti večji industrijski obrti v izdelah članicah Evropske gospodarske skupnosti, Avstriji in Švici. Združenje trgovinskih zbornic namerava pognati delovanje agencije po vzorcu francoske organizacije »Bourse de sous-traitances«, ki deluje že vrsto let. V tej zvezi naj omenimo, da bi agencija prav gotovo našla ugodna tla za svoje delovanje tudi v sosedni Jugoslaviji in še zlasti v Sloveniji in Hrvaški, kjer se industrijsko-tehnično sodelovanje med drugim lahko oslanja tudi na precejšnja finančna sredstva, ki sta jih dali s sporazumom iz leta 1964 na razpolago italijanska in jugoslovanska vlada. Blizina ustreznih »rzišč bi najbrž tudi olajšala sodelovanje, vsaj v primeri s Švico, če že ne tudi v primeri z Avstrijo.

Združenje bo nadalje nastopilo pri vladnih organih, da bi slednji odpravili nekatere uvozne omejitve, ki zadevajo naše področje. Pri de- želni upravi pa bodo nastopili z zahtevo, naj bi v Furlaniji-Juljski krajini poskrbeli za vrsto izboljšav na področju industrijskega kreditiranja.

● **Včeraj dopoldne** je generalni vladni komisar prefekt Di Lorenzo sprejel v Trstu goriskega nadškofa msgr. Cocolina, ki mu je tako vrnil vljudnostni obisk.

Objavljen odlok finančnega ministrstva

Najmanjše loterijske stave odslej 500 lir

Včerajšnji uradni list objavlja odlok finančnega ministrstva, ki določa minimalno kvoto za loterijske stave na 500 lir (namesto sedanjih 200 lir). Odlok tudi ukinja stare obrazce za stave po 150 lir.

Zamenjava telefonskih števil

Namesto začetnih 24 bomo zavrteli 64

Telefonska družba SIP obvešča, da bodo z današnjim dnem začeli spreminjati tiste telefonske številke, ki se začnajo s 24. Namesto teh dveh začetnih številki bo treba odslej zavrteti številki 64. Zame-

Gostovanje Drame SNG iz Ljubljane s satirično komedijo Ostrovskega

Ljubljancani so uprizorili v režiji Igorja Pretnarja »Volkove in ovce«

Medtem ko naše Stalno slovensko gledališče uspešno nadaljuje svojo jugoslovansko turnejo z De Filippom »Božičem pri Cupiellovih« in Asturiasovim »Torumbom«, smo snovi v Kulturnem domu v Trstu doživeli premierski sklep letniške gledališke sezone. V gosteh smo imeli Dramo Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane in to v okviru tradicionalnega sodelovanja in izmenjav med našo gledališko hišo in ljubljansko. Ljubljanski gledališčniki, ki bodo gostovali v našem mestu do vključno srede, so se predstavili z eno svojih zadnjih premier, z ostro satirično komedijo velikega ruskega realista Aleksandra Nikolajeviča Ostrovskega »Volkovi in ovce«. Za kroniko naj še zabeležimo, da je obiskovni repertoarni načrt predvideval gostovanje ljubljanske Drame s Fortejevim »Martinom Lutrom«,

večdar je gostovanje iz tehničnih razlogov odpadlo.

Tako smo lahko gledali komedijo o »volkovih in ovcah«, se pravi delo, ki zelo spretno karakteryzira dva tipa pridobitnikov ruskega sveta dvajset let po tlačanski reformi, to je okrog leta 1870, ko je ta komedija tudi nastala. Ostrovski se v tem delu loteva starega, uradniškega plemiškega gra- beža na eni strani in pa tip no- vega »poslovnege« človeka, mena- žerja na drugi strani. Primerjava obeh svetov je nedvomno zanimiva, tudi poučna in v marsičem tudi danes še tako sodobna, da nas la- hko tangira. Komedijsko tkivo je si- cker dokaj preprosto, zaradi česar delo ne utegne takoj, vsaj do kon- ca prvega dela, vzbuditi take po- zornosti, ki bi že skrajša preve- la gledalca.

Vendar pa se prav v teh majhnih in skromnih dramskih razsežnostih izvrši značilen prehod oblasti in tr- dih rok nekdanjih izkoriščevalcev v nekoliko mehkužne, a zato nič manj trde roke novih zajedalcev.

Komedijo Ostrovskega je z domi- selno mizanscensko razgibanostjo in občutkom za komedijsko mero po- stavil na oder Igor Pretnar. Stilno enotne kostume si je izmislila A- lenka Bartlova, glasbeni del pa je prispeval France Lampret. V sila preprostom scenskem prostoru Sve- ta Jovanovića so igrali Štefica Drol- čeva, Dare Valič, Marija Benkova, Majda Potokarjeva, Duša Počkaj- ca, Angela Hlabčeta, Aleksander Valič, Janez Albreht, Boris Kralj, Tone Gogala, Marjan Hlastnik, Vin- ko Podgoršek in Marjan Benedičič. »Volkove in ovce« je prevedel Mi- lan Jesih, jezikovno pa je vodil predstavo Mirko Mahnič.

S. V.

Kandidati SSŠ za šolsko komisijo

Tajništvo Sindikata slovenske šole sporoča, da so bili dolocene iz- vršili značilen prehod oblasti in tr- dih rok nekdanjih izkoriščevalcev v nekoliko mehkužne, a zato nič manj trde roke novih zajedalcev.

ŠE DANES IN JUTRI NA PONČANI

Alighiero Noschese navdušuje številno tržaško občinstvo

ZARADI STAVKE OSEBJA

Odloženi bančni roki pri Tržaški hranilnici

V zvezi s stavko, ki jo je 16. in 17. maja uprizorilo osebje Tržaške hranilnice, je prefekt dr. Di Lorenzo odredil, naj se bančni roki, ki so zapadli v omenjenih dneh in v naslednjih dnevih, v smislu za- konskega odloka štev. 1 z dne 15. januarja 1948 podaljšajo za 15 dni od 20. maja dalje. Odlok velja tudi za operacije, ki jih je treba opraviti izven Trsta in drugih sre- dišč, v katerih deluje omenjeni bančni zavod.

Mladenič iz Krogelj

žrtv prometne nesreče

V prometni nesreči v Ul. Flavia se je včeraj dopoldne poškodoval 20-letni David Ota iz Krogelj štev. 9. Ko je prečkal ulico v višini stav- be štev. 45, ga je podrl fiat 128 z evidenčno tablico GO 77474, ki ga je upravljal 27-letni Giuseppe Cutugno iz Milj. Oto so z zaseb- nim avtomobilom preprežali v tr- žaško bolnišnico, kjer se bo moral na nevrokirurškem oddelku zdravi- ti 30 dni zaradi pretresa možganov in udarcev po obrazu in po levi nogi.

Tajništvo Sindikata priporoča članstvu, naj se volitev udeleži in voli kandidate, ki jih predlaga Sin- dikat slovenske šole.

Šolske vesti

Učenci rojanske osnovne šole vju- dno vabijo na zaključno šolsko pri- editev, ki bo v Marijinem domu ju- tri, 26. maja, ob 17. uri.

Včeraj-danes

Danes, SOBOTA, 25. maja NASKO
Sonce vzhide ob 4.24 in zatone ob 19.39 — Dolžina dneva 15.15 — Lu- na vzhide ob 7.58 in zatone ob 23.07.
Jutri, NEDELJA, 26. maja FILIP

Vreme včeraj: najvišja temperatura 16.5 stopinje, najnižja 10.6, ob 19. uri 13.2 stopinje, zračni pritisk 1006.2 mb, stanovitven, veter 15 km na uro vzhod- ni-severovzhodni, vlaga 66-odstotna, nebo 9 desetink pooblačeno, padavine 7.3 mm dežja, morje rahlo razgiba- no, temperatura morja 18.2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 24. maja se je v Trstu ro- dilo 15 otrok, umrlo pa je 21 oseb.
UMRLI SO: 86-letna Maria Si- govich vd. Cosulich, 59-letni Giovanni Maicus vd. 61-letni Giuseppe De Libero, 88-letna Lucia Pipan, 64-letni Ru- giero Capuano, 75-letni Rodolfo Pre- lec, 64-letni Giovanni Tossut, 71-letna Ferdinanda Percoll, 84-letna Anna Petrovich vd. Susani, 76-letna Giusi- pina Cohelj vd. Farneti, 49-letna Eli- de Casanova por. Zitelli, 60-letna Maria Stefani vd. Honovic, 78-letni Guido Solvi, 67-letni Pietro Birolla, 65-letna Francesca Lergari vd. La- dini, 85-letna Antonia Cosulich vd. Winter, 90-letni Harry Benjamin, 65- letni Ruggero Bergnani in 44-letni Vittorio Zagar.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)
Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Cro- ce verde, Ul. Settefontane 39; Alla Giustizia, Trg Libertà 6; Alla Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)
Al Lloyd, Ul. Orologio 6 — Ul. Diaz 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Piccola, Ul. Oriani 2; All'Annunziata, Trg Valmeura 11.

PEVSKI ZBOR »VASILIJ MIRK« PROSEK - KONTOVEL
priredi drevi ob 20.30 v kinodvorani Iris na Proseku

KONCERT UMETNIH IN NARODNIH PESMI

Dirigent: IGNACIJ OTA

Vabljeni!

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

GOSTOVANJE DRAME SNG IZ LJUBLJANE

Aleksander Nikolačević Ostrovski

VOLKOVI IN OVCE

Komedija v petih dejanjih

Prevod: MILAN JESIH
Scena: SVETA JOVANOVIĆ
Kostumi: ALENKA BARTLOVA
Glasba: FRANCE LAMPRET
Lektor: MIRKO MAHNIĆ
Režija: IGOR PRETNAR
Danes, 25. t.m., ob 20.30
ABONMA RED B — prva sobota po premieri. RED D — mladinski v sredo in RED E — mladinski v četrtek

Jutri, 26. t.m., ob 17. uri
ABONMA RED C — prva ne- delja po premieri in ABONMA RED F — okoliški

V ponedeljek, 27. t.m., ob 17. uri
ABONMA RED H in RED I
V torek, 28. t.m., ob 17. uri
ABONMA RED J in RED K

Zaradi legalne ure se popoldan- ske predstave pričnejo ob 17. uri, in ne ob 16., kot napovedano.

Gledališča

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Jutri, 26. maja 1974, ob 20. uri gostuje v Ohridu; v ponedeljek, 27. t.m., ob 20. uri v Skopju in v sredo, 29. t.m., ob 20. uri v Beogradu s predstavo Eduarda De Filippa »Bo- žič pri Cupiellovih«.

V četrtek, 30. t.m., ob 20. uri v Beogradu s predstavo M. A. As- turiasa »Torumbom«.

SAG
Slovensko amatersko gledališče v Trstu: Igor Torkar »POZAR«, igra v dveh delih. Ponovitev:

Jutri, 26. maja 1974, ob 17. uri v Marijinem domu pri Sv. Ivanu;

V torek, 28. maja, ob 20. uri v gledališču v Kopru za industrijsko in ekonomsko šolo, gimnazij ter izven. Zadnja predstava v sezoni 1973-74.

ROSSETTI
H. Ibsen »Nora«. Danes ob 16.00 in ob 20.30, jutri ob 16. uri.
AVDITORJI
Danes, 25. t.m., ob 20.30 in ju- tri 26. t.m., ob 16. uri bo gle- dališča skupina občinskega »re- kreatorija« E. Toti nastopila s Paghi- vo in Cappelletijev komedijo »Tres- te e calaf«.

Koncerti

VERDI
Danes, 25. maja 1974, ob 18. uri (red B) bo nastopil Franco Mannino kot skladatelj, pianist in dirigent or- kestra Verdi. Na sporedu so skladbe Rossinija, Musorgskega in Beethovna.

MLADINSKI KROŽEK TRST
Ulica Gimnastika 72

vabi vse člane na

2. OBČNI ZBOR

ki bo v prostorih krožka, da- nes, 25. t.m., ob 19. uri v pr- vem sklicanju ali ob 20. uri v drugem sklicanju.

Sledi družabni večer.

Razna obvestila

Drevi ob 19.15 bo v Slovenskem kul- turnem klubu Majda Musek iz Lju- bljane odgovarjala na vprašanja o spolnih problemih.

Državna srednja šola »Simon Gre- gorčič« v Dolini priredi danes, 25. maja, ob 20.30 v občinski tovalnici zaključno šolsko prireditev. Na spo- redu so pevске in glasbene točke, recitacije ter dramatizirani prizori »Tajnega društva PGC«. Vljudno vab- ljeni!

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
TRST - UL. F. FILZI 10 - tel. 39-101, 39-045

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar	636,30
Funt šterling	1527—
Švicarski frank	218,25
Francoski frank	132,75
Nemška marka	256,50
Avstrijski šiling	35,75
Dinar: debeli	42—
drobni	42—

MENJALNICA vseh tujih valut

Pri ZALOŽNISTVU TRŽASKEGA TISKA sta te dni izšli knjigi

Ivanke Hergold DIDO (zgodovinska proza) in

Jakoba Renka PESNIŠKI LIST 19

Ob pomembnem kulturnem dogodku prireja TRŽAŠKA KNJI- GARNJA v svojih prostorih srečanje z mladima domačima avtor- jema. Po branju iz njunih del, se bosta avtorja osebno pogovo- rila z bralci o svojem ustvarjanju in knjige podpisovala.

Srečanje bo v torek, 28. maja, od 17. ure dalje.

Vljudno vabljeni!

Kino

Ariston — I.N.C. 16.00—22.00 »La clas- se dirigente«. Igra Peter O'Tole. Nazionale 16.00 »5 matti al Super- mercato«. Barvni film. Igra skupi- ne Charlots.

Excelsior 16.00 »L'innocenza e turba- mento«. Barvni film. Igrata Edwige Senech in V. Caprioli. Prepoveda- no mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00 »Il tre avventurieri«. Barvni film. Igrajo Alaine Delon, Lino Ventura in Joanna Shimkus. Fenice 16.00 »Squadra volante«, barv- ni film. Igrata Tomas Milltan in Gastone Moschin. Prepovedano mla- dini pod 14. letom.

Fien 16.00 »Walt Disney: «4 bassotti per 1 danese«. Barvni film. Igrajo Dean Jones, Suzanne Pleshette in Charlie Fegles.

Ritz 16.00—22.15 »Sutjeska« (La quin- ta offensiva). Režija Stipe Delić. V glavnih vlogah pa igrajo Ri- chard Burton, Irene Pappas, Bert Solter, Michael Hordern in drugi. Glasba Mikis Teodorakis. Barvni film.

Aurora 16.30 »Pat Garret e Billy Kidd«. Barvni film. Igrajo J. Co- burn, J. Roberts, B. Dylan. Pre- povedano mladini pod 14. letom.

Capitol 16.00 »La governante«. Barvni film. Igra T. Ferro. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Cristallo 16.00 »Mercoledì delle ceneri«. Barvni film. Igra Elizabeth Taylor.

Impero 16.30 »Ci rissiamo vero pro- videnza?«. Barvni film T. Miliam Filodrammatico 16.30 »Sesso contro Kung-Fu«. Barvni film. Prepoveda- no mladini pod 18. letom.

Moderno 16.30 »Fratelli del vento«. Barvni film.

Ideale 16.30 »L'agente Mackintosh«. Barvni film. Igrata Paul Newman in Dominique Sarda.

Vittorio Veneto 17.00—22.00 »Ana- stasio mio fratello«. Barvni film. Igra Alberto Sordi.

Abbazia 16.00 »Tre uomini in fuga«. Barvni film Igrata Bourvil in Lou- is De Funes.

Astra 16.00 »Gli eroi«. Barvni film. Igrata Rob Steiger in Rossana Schiaffino.

Radio 16.00 »Il quattro per Ave Ma- ria«. Barvni film. Igrata Terence Hill in Bud Spencer.

Razstave

Danes ob 18.30 bodo v Park hotelu Obelisco na Opčinah odprli razstavo jedkanje in olj Cosima Fusca in Georgia Millie

POKRAJINSKI AKTIV SLOVENSKE KOMUNISTOV S TRŽAŠKEGA

Izid 12. maja trdna podlaga v boju za enakopravnost slovenske manjšine

Poudarjena potreba po najširšem enotnem nastopu, ki naj ovrednoti doseženo stopnjo demokratične zrelosti prebivalstva Furlanije-Juljske krajine

V sredo zvečer so se v Trebach zbrali slovenski komunisti na aktivni, katerega namen je bil preučiti izid referenduma in začrtati politične smernice za bodoče delo. Poročilo o tem je imel deželni svetovalec Dušan Lovriha, po izčrpnem razpravi pa se je k besedi prijavil tudi pokrajinski tajnik KPI Giorgio Rossetti.

Poleg ugotovitev, ki veljajo za ves politični okvir italijanske družbe, so slovenski komunisti še posebej podčrtali pomen glasovanja med Slovenci. Ne gre za oklepaj, za naključje, pač pa za še enkratni dokaz visoke stopnje družbene občutljivosti in demokratične zrelosti slovenske narodne skupnosti ali, kot je poudaril Rossetti, gre za spoznanje vseh političnih sil naše dežele, da predstavljajo prav Slovenci s svojo zavestjo in zgodovinskimi izbirami »demokratično jamstvo« za vso družbo v naših krajih. To demokratično jamstvo mirnega sožitja, sodelovanja za napredek, boja za reforme in obrambo ustavnosti pa ne sme iti mimo odgovornih političnih krogov. Ti se morajo zavedati, da se je ogromna večina prebivalstva, Italijanov in pripadnikov slovenske manjšine, 12. maja opredelilo za demokratično svobodno in zato, ker so boju za državljanske pravice aktivna priča vsak dan, ko imajo pred očmi vztrajni boj Slovencev za globljo zakonito in družbeno zaščito.

Plebiscitarni izid 12. maja mora tudi opozoriti tiste zmerne politične sile, ki so oklevali in dejansko zavirale proces reševanja manjšinskih problemov, da so njihovi volivci dokazali večjo zrelost od svojih vrhov v izvoljenih oblastvenih organih, vodstev svojih političnih strank. To mora razumeti predvsem KD, katere velik del je 12. maja izbral drugo pot in s tem dokazal, ob kakšne mere gre proces državljanstva v družbeni zavesti Tržačanov.

Nauk izida ljudskega glasovanja je torej očiten tako za slovensko narodno skupnost, ki je že sama izpričala najširšo enotnost, kakor tudi za široke plasti tržaškega in deželnega prebivalstva: boj za državljanske svoboščine in zakonite pravice, za drugačne medlovske odnose, se nadaljuje ob zahtevi po polni zaščiti pravice Slovencev v Italiji. Potrebno je torej ustvariti, ob novih pozitivnih pogojih, enotnost vseh demokratičnih in naprednih

laičnih ter katoliških sil in podpreti enotno izražene zahteve Slovencev.

Komunisti menijo, da je to pomembna politična naloga, ki stoji pred vsemi demokrati naše dežele, v kateri mora priti do izraza širina in zavzetost vseh, ki so 12. maja oblikovali zmago na referendumu.

Velik pomen pripisujejo komunisti novim, kakovostno naprednejšim odnosom, ki so se ustvarili v tej bitki znotraj slovenske narodne manjšine, predvsem oblikovanju pluralističnega zavezništva med komu-

nisti, socialisti in katoličani, ki so odpravili s protikomunistični strah in osamili nepomembni pojav prežvečevala klerikalizma. To novo politično kakovost kaže razvijati k višjim stopnjam sporazumevanja, oblikovanja novih vrednot v življenju slovenske narodne skupnosti in v odnosu z večinskimi narodom.

Po mnenju komunistov, ki so se zbrali v Trebach, se proces zblizovanja in enotnega nastopanja utrjuje tudi na bazi, ob konkretnih problemih posameznih četiri ali vasi, kar je dober znak tudi za prihodnje pobude.

PO UGOTOVITVAH INDUSTRIJSKE ZEVEZE

Na Tržaškem primanjkuje skoraj 6000 delovnih moči

Mesto s 120.000 upokojenci - Poprečna starost zaposlenega osebja se stalno dviga

Na nedavnem občnem zboru tržaškega združenja gradbenih podjetnikov je predsednik Riccisi med drugim opozoril na čedalje hujše pomanjkanje delovne sile na tem specifičnem področju. V tej zvezi je Riccisi poudaril, da se prebivalstvo v tržaški pokrajini čedalje bolj »stara«, tako da je odstotek ljudi, starih nad 60 let, od leta 1936 do leta 1971 narasel z 10,9 na 26 odst. Ploščati s tem se večja števila upokojencev: v naši pokrajini uživa samo pokojnino INPS okoli 93.000 ljudi, vseh upokojencev pa je približno 120.000, to se pravi dobra tretjina vsega prebivalstva.

Združenje industrijev iz tržaške pokrajine je med tem časom opravilo široko anketo med včlanjenimi podjetji, katere izsledki potrjujejo in dopolnjujejo Riccisijeve ugotovitve. Anketa je namreč pokazala, da se pomanjkanje delovne sile, kvalificirane kakor tudi nekvalificirane, čuti praktično na vseh industrijskih področjih in da se bo položaj po vsej verjetnosti v prihodnje še znatno poslabšal, saj se poprečna starost zaposlenih delavcev stalno dviga, tako da je v nekaterih panogah dosegla že nvarno stopnjo. Poprečna starost

delavcev je najvišja v obratih, ki pridobivajo krasni kamen in marmor (46,3 leta). Na drugem mestu je gradbeništvo (45,6 leta), na tretjem petrolejska industrija (42 let), itd. Splošna poprečna starost delavcev industrijske stroke pa znaša 37,8 leta.

Kar zadeva pomanjkanje delovne sile, je anketa pokazala, da bi industrija v tržaški pokrajini potrebovala danes 5.920 dodatnih delovnih moči, in sicer 2.301 specializiranih delavcev, 692 kvalificiranih delavcev in 1.369 delovnih moči brez kvalifikacije.

Predelovalna industrija bi potrebovala 1.975 delavcev, in sicer 710 enot brez kvalifikacije, 692 specializiranih delavcev, 967 kvalificiranih delavcev in 1.369 delovnih moči brez kvalifikacije. Kovinopredelovalna in mehanika industrija bi namreč potrebovala 1.093 dodatnih delavcev, le-na industrija 237, petrolejska 145, druge industrijske veje skupaj pa nadaljnjih 500 delavcev.

GORIŠKI DNEVNIK

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Razprava o idejnem načrtu avtoporta brez udeležbe predstavnikov SDZ

Podelitev zlate medalje upokojenemu tajniku dr. Palinu - Novi tajnik je dr. Italo Orlando Zon

V odsotnosti predstavnikov SDZ (seje se nista udeležila niti odbornik Paulin, niti svetovalec Bratina) je goriški občinski svet sinoči razpravljal o idejnem načrtu za avtoport, ki sta ga izdelala inženirja Rusconi in Clerici iz Milana. V trenutku, ko pišemo to vest, se je razprava komaj pričela. Vprašanje avtoporta je bilo ključno vprašanje za SDZ in je bilo od pristopa k njegovemu reševanju odvisno zadržanje slovenske politične grupacije. Ker je odbor (zlasti KD in PSDI) vztrajal na odobritvi načrta, ne da bi pregledal druge možne rešitve, mu je SDZ prejšnji teden poslal pismo, s katerim ga seznajna o svojem izstopu iz levosredinske koalicije.

Sinočnja seja je odprl župan De Simone s sporočilom svetovalec, da je na podlagi natečaja zasedel mesto novega občinskega tajnika v Gorici dr. Italo Orlando Zon, dosedanj podtajnik občine Brescia. To vest je goriški občinski upravi včeraj sporočila prefektura.

Župan se je dr. Palinu, ki je pred dnevi odšel v pokoj, zahvalil za njegovo poklicno sposobnost, prizadevnost in človečnost ter mu v znak priznanja za velike zasluge za delovanje javnih storitev in občinskih uradov poklonil zlato medaljo. Izrazom simpatij in hvaležnosti za opravljeno delo, so se pridružili tudi predstavniki vseh političnih skupin.

Preden so pričeli razpravo o avtoportu, so nekateri svetovalci postavili odboru ustna vprašanja. Coletti je opozoril na težaven položaj 500 tekstilnih delavcev obrata SNIA v Zdravščini, ki imajo za seboj že 90 ur stavke, svetovalec Fornazir pa je omenil pomanjkanje sladkorja v Gorici in pritiske velikih trgovcev na male trgovce, da poleg sladkorja kupujejo še drugo blago, pa čeprav ga ne potrebujejo. Odborniki so odgovarjali na posamezna zastavljena vprašanja. Pri tem je predvsem omenjeval odgovor odbornika dr. Tomasica, ki je zavrnil poditkanje svetovalca dr. Manzinija na račun življenja in obnašanja »skupinske družine« ustanovljene v Gorici na občinsko pobudo.

Od 31. maja do 3. junija praznik ANPI iz Podgore

Odslek borbevske organizacije ANPI v Podgori prireja že nekaj let pod topoli pri Madonini uspešne poletne prireditve, ki privlačajo veliko število občinstva iz tega predela kakor tudi iz vseh ostalih delov Goriške, pripadnike slovenskega in italijanskega naroda. Ta odslek je tudi zelo aktiven pri ureditvi svojih zamisli o postavitvi spomenika padlim partizanom in protifašistom, zamisel, ki je vedno bliže uresničitvi, saj so si podjetni Podgorci že zagotovili prostor, kamor ga bodo postavili, sedaj pa se ukvarjajo z mislijo glede načrte, zbiranja prispevkov ter vsega ostalega, kar je v zvezi z opravljanjem tako obsežnega in pomembnega dela.

Potemtakem je prirejanje praznika pri Madonini le ena izmed pobud, ki zaposluje Podgorce, kateremu posvečajo v tem trenutku največ zanimanja. Prireditve se prične v petek, 31. maja, in se zaključijo v ponedeljek, 3. junija. V spremstvu godbe na pihala iz Anihovega bo 2. junija ob 16. uri

Podgori sprevod, ki bo obšel vse glavne poti in se bo ustavil na zabaviščnem prostoru. Sledila bo nogometna tekma ženskih reprezentanc iz Ljubljane in iz Rivignana. Ob 18. uri bo zaplesala mladinska folklorna skupina Dom iz Gorice, zapel pa bo zbor osnovne šole »Milojka Strukelj« iz Nove Gorice. Vsekozi bo odprt srečolov, razstavili in prodajali bodo slovenske knjige. Vsak večer bo ples ob zvokih »The Lovers«.

V obrat SNIA vložen tudi javni denar

Deželni svetovalci Bergomas, Colli, Zorzenon in Pascolat (KPI) so zastavili predsedniku deželnega sveta vprašanje v zvezi s protisindikalnimi represijami tekstilne skupine SNIA v Zdravščini. Svetovalec ugotavlja, da je SNIA odgovorila na trimesečni kot tekstilcev s suspenzijo 60 delavcev in s skrajšanjem delovnega časa za vse ostale delavce. V odgovor na tak-

OSEMINDVAJSETA RAZPRAVA PETOVELJSKEGA PROCESA

Javni tožilec dr. Bruno Pascoli je podrobno analiziral zločinska nagnjenja obtožencev

Preseneljivo je ovrednotil osebnost priče Di Biaggia

Prejšnjo sredo, ob 12.20, ko je pričel govoriti javni tožilec dr. Bruno Pascoli, je uvodoma dejal, da bo njegov govor kratak. Ob koncu prvega dela, vedno v sredo, smo vsi menili, da bo svoj govor dr. Pascoli zaključil na včerajšnji razpravi. Ni bilo tako. Dr. Pascoli je včeraj govoril od 9.30 do 14.25, z dvajsetminutnim predelkom. Svoje govorje na ni zaključil in poslušali ga bomo še nekaj ur v ponedeljek, ko se bo proces nadaljeval.

Včeraj je dr. Pascoli podrgo ur govoril o vzrokih Di Biagičevega pričevanja, nato pa je eno ur in pol orisal osebnosti obtoženega Rocco Resena. Po kratkem predelku pa je pričel govoriti o trojici Budicin - Larocca - Mezzorana in podrobneje o prvih dveh. Na sporedu ima torej še obremenilni govor na račun Mezzoranzovih in obtoženega Enza Badina, ki ga včeraj ni bilo na razpravi. V kletki sedijo namreč samo nekateri med obtoženci, tudi odvetniške mize so skoro popolnoma prazne, javni tožilec govori sodnikom, ki kažejo očitne znake utrujenosti kot tudi vsi ostali, ki morajo iz službenih dolžnosti slediti procesu.

Preseneljivo je bil tožilec slavospev osebnosti priče Walterja Di Biaggia. To je človek s precejšnjo inteligenco, ki jo je na žalost izkoristil za zmago slabega, v zločinske namene. Fant je služil v mornarici kot podčastnik in samo njegova zagnanost ga je privedla do tega, da je prejel podrejenega, bil izključen iz mornarice in nato je moral nekaj mesecev presedeti v vojaškem zaporu. Kasneje je svoje sposobnosti izkoristil za zločinska dejanja. Kradel je, izkoristil državne organe in sleparil. Bil pa je po svoje moralen, je dejal dr. Pascoli, ko je prijavil naprej karabinjerjem, nato sodnikom,

tolpo, ki je pripravila in izvedla atentat pri Petovljah. Vsa čast mu gre, da je obšel privedel na sled resničnim atentatorjem. To je na pravil, ker ni hotel biti v stvar zapleten in tudi zaradi določenih moralne, je dejal javni tožilec. Walter Di Biaggio je bil tat, morilec pa ne. V začetku je sodeloval pri nabavi razstreliva, pomagal ga je skriti. Vse to, ko sta se z Resenom pogovarjal o napadu na nekatere banke v mestnem središču. Ko pa sta prvotni načrt opustila in je Resen namignil, da bi napadla karabinjersko vojašnico, se je Walter Di Biaggio umaknil, ker se je bal, da bi bile v takem atentatu tudi človeške žrtve. Umaknil se je pravčasno in ni sodeloval pri pripravi za atentat pri Petovljah, čeprav ga je ljubica Maria Mezzorana o vsem spričo obveščala ob obiskih v zaporu, v katerega je moral oktobra 1971.

O Resenu je javni tožilec dejal, da je hudoben in divji človek. To je dokazal v svojih življenjskih zapletljajih. Kar se tiče priprav za atentat je treba vzroke iskati v sovrastvu do policijske oblasti. Njegovi alibi o prisotnosti na delovnem mestu v motelu ACI 26, maja 1972 popoldne ni vzdržal, je dejal dr. Pascoli. Resen je hotel v ta alibi spraviti tudi druge ljudi, kar pa mu ni uspelo. Kar se tiče prepovedi razstreliva iz Švice je to lahko stvar, je dejal tožilec. Nikjer ni bilo rečeno, da je šel Resen v Švico s tovornjakom. Tega je brez dvoma pustil na italijanski strani meje, čez mejo je šel z drugim sredstvom.

Dr. Pascoli je nato pričel z opisom trojice prijateljev Budicin - Larocca - Mezzorana. To so divjaki, ki so se jih ljudje v severnem delu mesta bali. Svojo postojanko so imeli v nekem baru in ko se je kdo od njih prikazal v drugem jav-

S PRAZNIKA ANPI

Otroški pevski zbor (zgoraj) in otroška folklorna skupina (spodaj) iz Rupe — Peči na prazniku ANPI

Novi deželni posegi za razvoj kmetijstva

Na predlog deželnega odbornika za kmetijstvo Tripanija je deželni odbor na zadnji seji nakazal po zakonu št. 29 iz leta 1967 vsoto 440 milijonov lir za okrepitev vinogradništva, cvetličarstva in vrtnarstva. Od omenjene vsote bosta tržaška in goriška pokrajina prejeli po 40 milijonov lir vsaka. Preostala sredstva si bosta razdelili videmska in pordenonska pokrajina. Odbor je nadalje nakazal 716 milijonov lir za izvedbo raznih bonifikacijskih del v Furlaniji - Juljski krajini, 100 milijonov lir za priznanje odškodnine kmetijskim posestvom, ki so jih v letu 1973 prizadele razne vremenske nesreče in vrsto manjših vstov za razne posege kmetijsko - pridelovalnega značaja.

V STANDREZU - pri KONSUMU PRAZNIK ŠPARGLJEV

Danes, 25. maja, ob 20. uri nastop ansambla »JANEZ JERSINOVEC S PLANSARJI«. Sledi plesna zabava.

Jutri, 26. maja, ob 11.30 - Razstava špargljev, zvečer igra ansambl »LOJZE HLEDE« iz Steverjana.

PRAZNIK ŠPARGLJEV se bo nadaljeval 1. in 2. junija s koncertom pevskih zborov in ansamblom Kondor iz Bazovice. Na razpolago šparglji, bogat srečolov, domača jedca in pijača.

Razstave

Slikar Mario Gori bo danes ob 18. uri, v prostorih kavarn »Teatro« v Gorici odprl samostojno razstavo. Ta bo odprta vsak dan do konca junija.

Kino

Gorica
VERDI 17.15-21.30 »Giordano Bruno«, G. M. Volontè in C. Rampling. Barvni film.

CORSO 17.15-21.30 »Il giorno del delirio«, George Scott. Barvni film. MODERNISSIMO 17.00-21.30 »Un Am. leto di meno«. Barvni film. Predgovor mladini pod 14. letom.

VITTORIA 17.00-21.30 »Ogni nudità sarà proibita«. P. Porto. Barvni film. Predgovor mladini pod 18. letom.

CENTRALE 17.00-21.30 »Un matto due matti, tutti matti«. F. Blackin in A. Maccioni. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 17.30-22.00 »La mano spietata della legge«. Barvni film. EXCELSIOR 16.00-22.00 »Le folli avventure«. Barvni film. PRINCIPE 17.30-22.00 »I professionisti«. Barvni film.

Nora Gorica

SOCIA »Decamerone«, italijanski barvni film, ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA »Apsa«, nemški barvni film, ob 18.00 in 20.00.

DESKLE »Sakala«, angleški barvni film ob 19.30.

RENCE »Nočna patrola«, ameriški barvni film ob 20.00.

FRVACINA Prosto.

Včeraj - danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Letizia Atzori, Cristina Anabelli, Nadia Carè, Ivan Portelli. UMRLI SO: 77-letni invalid Ermenegildo Marega, 63-letna gospodinja Erolide Bregant, 86-letna upokojenka Maria Barazzetti, 73-letni upokojenec Alberto Palli.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna D'Udine. Trg sv. Frančiška 4, tel. 2124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Al Redentore, Ul. Roselli, tel. 72340.

praznik žetve,

med povabljenici: Hranilnica

Če si ob taki priložnosti, kot je današnja, pomisliš tudi na Hranilnico, si pomisliš zato, ker je Hranilnica bančna ustanova, ki ti je pomagala varčevati in bolje investirati, in ki ti je vedno bila in bo ob strani pri reševanju tvojih problemov, ob manjših in velikih dogodkih tvojega življenja. Hranilnica ti bo pomagala in bo podpirala predvsem, kar boš gredil in ti omogočala uspehe. Banka s socialno odprtostjo, ki razume tvoje probleme in probleme družbe, v kateri živiš.

HRANILNICE in ZASTAVLJALNICE
CASSE DI RISPARMIO
BANCHE DEL MONTE

tebi na uslugo, kjer živiš in delaš

ANKETA LJUBLJANSKE «SODOBNOSTI»

Slovenci v Italiji 1974

Nadaljujemo z objavljanjem odgovorov, ki jih je skupina tržaških slovenskih vidnih javnih delavcev dala na tri vprašanja, ki jih je ljubljanska revija «Sodobnost» postavila v svoji anketi z naslovom «Slovenci v Italiji 1974». Je to tretja zadnja anketa ljubljanske revije in njena vprašanja so naslednja:

1. Kako si konkretno zamišljate, da bi lahko nekateri daljnosežni predlogi, pobude (tu mislimo na znane zakonske osnutke za celotnejše rešitev vprašanja slovenske narodne manjšine) tudi stvarno zaščiteli z ustreznimi pravnimi normami in drugimi ukrepi, ki bi jih sprejeli romski parlament, deželni svet Furlanije-Juljske krajine in drugi lokalni izvoljeni organi?

2. Kaj storiti in kako zares učinkovito delati, da bi vse slovenske sile (če to tako povprek označimo) od političnih, strokovnih in sportskih, čim bolj plodno uskladile svoje napore in našle učinkovit skupen jezik v sedanjih novi fazi boja za narodnostno emancipacijo in skladen razvoj?

3. Kaj pričakujete in kako boste sodelovali na bližnji mednarodni konferenci o manjšinah v Trstu in na simpoziju OZN o isti tematiki junija letos na Ohridu?

V. Na gornja vprašanja odgovarja danes poslanec (izvoljen na listi KPI) ALBIN ŠKERK:

K prvemu vprašanju: Poteka četrto leto, odkar so parlamentarci KPI, po dolgi posvetitvi v najrazličnejših krogih, predložili obširen zakonski osnutek za doseg globalne pravne zaštite slovenske narodne skupnosti v Furlaniji - Juljski krajini. Njim so sledili s svojimi zakonskimi predlogi, in prid slovenske manjšine, tu socialisti (PSI) in socialproletarci (PSIUP). Podobno stališče, to je za celovito rešitev tega manjšinskega vprašanja, so zavzela tudi nekatere politične organizacije, ki vključujejo zamejske Slovence ali nekatere njihove ustanove, kot je Slovenska skupnost in Slovenska kulturno - gospodarska zveza. Žal moram ugotoviti, da je med tem časom, kljub večstranskemu prizadevanju, vsa zadeva ostala le pri dobrih namelih predlagateljev.

Kje iskati vzroke tako dolge premičnosti tega vprašanja, ki v večji meri pogosto nadaljnji obstoj in razvoj Slovencev v Italiji? Razlogov je več in bi bilo preveliko, da bi jih naštevati in razčlenjevali. Omejitve se hočem samo na kratko ugotovitev. Največje oviro še vedno predstavlja stališče Krščanske demokracije, namrečnejše vladne stranke, ki se odločno postavljajo po robu globalni četrti našega narodnostnega manjšinskega vprašanja. To stališče je jasno in uradno potrdil bivši predsednik vlade Emilio Colombo, ko je pred več kot dvema letoma spredel v Rimu skupno delegacijo predstavnikov slovenske manjšine, kateri je dejal, da «... za zadostitev teženj italijanskih državljanskih slovenskega jezika, kolikor so zakoni, je vlada razpoložena ukrepati postopno». Te napovedi ovirajo še nismo uspeli premostiti, kar pa upamo doseči v bodoče. Ta optimizem lahko do neke mere opravičuje, če upoštevamo določene premike in nekoliko boljše znake dobre volje, ki jih beležimo v krajevnih krogih Krščanske demokracije in v drugih strankah levosredinske koalicije. Kot primer naj omenim skoraj soglasno sprejeto resolucijo (proti so glasovali samo fašisti) tržaške občinskega sveta (19. februarja 1974), ki med drugim pravi: «... občinski svet, potem ko je slišal in sprejel županove izjave glede potrebe zagotovitve globalne zaštite slovenske manjšine z zakonodajnimi in upravnimi dejavnostmi države in dežele na področjih ustrezajoče pristojnosti in z upravnimi dejavnostmi države in dežele na področjih ustrezajoče pristojnosti in z upravnimi ukrepi krajevnih ustanov, ... obvezuje v ta namen župana in odbor, da ukrepanja potrebne korake pri parlamentu in vladi. V ta okvir, nekoliko boljše dobre volje do nas, spada tudi nedavni sklep tržaškega pokrajinskega odbora o postavitvi nad sto dvojezičnih cestnih tabel.

Najpomembnejša od teh pobud pa je priprava in sklicanje mednarodne konference o manjšinah, ki bo letos prve dni junija (preložena na 10. julij, op. ur.) v Trstu. Tudi v deželnem svetu opazimo zadnje čase, sicer bolj z deklarativnega vidika, nekoliko več razumevanja za naša narodnostna vprašanja, iz vzemši za beneške Slovence, katere hočejo se naprej ignorirati. To odprta pa nas ne sme preveč navdušiti, ker je v največjem protislovju s tajno okrožnico varnostne obveščevalne službe (SID), ki vložena na vsa poletstva vojske, karabinjerjev in finančnih stražnikov, nastanjenih vzdolž vzhodne meje, o kateri je govoril avgusta 1968 v rimski zbornici poslanec Boldrin (podpredsednik poslanske zbornice in predsednik vse državnega parlamentarnega združenja ANPI). V tej okrožnici, katere obstoj ni nihče demantiral, ukazujejo o omenjenim organom javne varnosti, naj strogo nadzorujejo sleherno zahtevo etničnih manjšin na tem obsejnim ozemlju.

Do prej omenjenega premika krajevnih krogov Krščanske demokracije, kar se tiče odnosa do slovenskih manjšinskih zahtev, je prišlo, zahvaljujoč se predvsem pritisku in nenehnemu zavzemanju levčarskih strank in še posebej KPI. Ta zavzetost je v zadnjem letu prispela, da je bila slovenska skupnost na Tržaškem in Gorškem deležna nekaterih važnih pridobitev. 12. decembra lanskega leta je bil končno sprejet dopolnilni zakon o slovenskem

šolstvu v Italiji, ki kljub pomanjkljivosti rešuje mnoga gospodarska vprašanja slovenskih šolnikov, jamči finančna sredstva (105 milijonov lir na leto) za sestavo in tiskanje posebnikov, predvideva ustanovitve posebnih tečajev za otroške vrtnarice in, kar je najvažnejše, ustanavlja posebno komisijo slovenskih izvoljenih predstavnikov, ki bo sodelovala s školskimi oblastmi pri upravljanju slovenske šole.

Prav tako velikega pomena za našo manjšino je pred kratkim sprejeti zakon, ki pooblašča in zadolžuje vlado, da v dveh letih pripravi novi zakonik o kazenskem postopku. V tem zakonu, v 2. členu pod točko 74, je določeno obvezno sprejemanje in zaslivanje pripadnikov jezikovne manjšine v njihovem materinem jeziku in obvezna sestava zapisnikov v tem jeziku. Pomembna je tudi resolucija, sprejeta januarja letos v komisijah poslanske zbornice in senata, ki sta odgovorni za pošto in telekomunikacije, s katero se vlada obvezuje na čimprejšnjo uvedbo televizijskih oddaj v slovensčini, namenjenih naši skupnosti.

Navedeni odobreni zakonski in parlamentarni ukrepi, ki nas relativno zadovoljujejo, pomenijo, da hočejo vztrajati pri najbolj počasnem, postopnem reševanju naše narodnostne problematike.

V pričakovanju boljših časov in vztrajajoč pri zahtevi po celoviti rešitvi našega narodnostnega vprašanja se moramo zavzemati hkrati na vseh ravneh, od parlamenta do najnižjih krajevnih uprav, ob vsaki priložnosti, za rešitev tudi posameznih problemov. Tudi po tej poti postopnosti, dokler ne uspejemo odstraniti ovir za doseg globalne zakonske zaštite, lahko prispejemo, v določenem obdobju, do raznih pridobitev, ki bodo olajšale življenje in obstoj Slovencev v Italiji. Nadaljnji uspehi pa ne bodo odvisni samo od nas, kot narodne skupnosti, marveč od zavezništva in solidarnosti demokratičnih sil Italije ter od pomoči matičnega naroda. Obenem, kot do sedaj, tako tudi v bodoče, bodo vplivali na izid naših bojov za narodnostne pravice splošni odnosi, ki bodo vladali med Italijo in Jugoslavijo. Zato si bomo prizadevali, da bodo ti odnosi vedno bolj in in da se odstrani vsaka ovira, ki utesne škodovati njihovemu razvoju ter da se v tej zvezi prijateljsko in dokončno uredi obmejno sporno vprašanje.

K drugemu vprašanju: Predvsem moramo upoštevati, da je večina Slovencev v Italiji, izjemši Beneško Slovenijo, politično in idejno povezana z italijanskim delavskim gibanjem ter vključena v vsedravnih levčarskih strankah, ali pod vplivom istih. To stanje je pozitivno, ker kaže visoko politično zrelost pripadnikov naše manjšine, ki je prerasla ozko nacionalistično gledanje in se vključila v širši boj italijanskega naprednega gibanja, v okviru katerega postavlja poleg rešitve splošnih socialnih vprašanj, tudi rešitev vseh svojih narodnostnih zahtev. Edino v sklopu in s solidarnostjo teh naprednih italijanskih sil si lahko zamišljamo in z zaupanjem pričakujemo konkretno doseganje narodnostne emancipacije. S tem ni rečeno, da se ne moremo ali ne smemo hkrati med seboj povezovati ter voditi enotne akcije z pridobitvijo večjih narodnostnih pravic. Tudi bi morali k pogostejšim in čim širšim enotnim pobudam, okrog kakoli bi bilo treba vedno iskati ne samo soudeležbo čim večjega dela Slovencev v Italiji, temveč neobhodno potrebno solidarnost in podlago italijanskim naprednim sil. Iskajmo nas učijo, da so taki enotni nastopi koristni in nujni. Z njimi uspešno mobilizirajo vse bolj občutljive pripadnike naše skupnosti, kot tudi naprednejše krajevno italijansko prebivalstvo in obenem seznanjajo javnost z manjšinsko problematiko ter izvajati pritisk na

državne izvoljene organe, od katerih je odvisna formalna rešitev za enotne nastope, ki bi bile sprejemljive za vse tiste sile, ki se zavzemajo za doseg pravne in splošne zaštite slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

K tretjemu vprašanju: Mednarodna konferenca o manjšinah, ki bo v Trstu prve dni letošnjega junija, katere pobudnica je tržaška pokrajinska uprava, je velikega pomena, posebno če upoštevamo, da je prva tovrstnega značaja v Italiji. Tisti, ki pričakujejo hitrih in konkretnih rezultatov v prid naše skupnosti, bodo ostali najbolj razočarani. Mi se bomo ob tej priložnosti zavzeli za čim konkretno obravnavo o vprašanih slovenske manjšine, kot je bila naša prvotna zamisel od vsega začetka priprav te mednarodnega srečanja. Številčna navzočnost slovenske narodne skupnosti, ki ni urejenih vseh svojih pravic, v kraju, kjer bo to srečanje, bo nedvomno ugodno vplivala na potek in razglabljanja vprašanj konferenčne same.

Kar se tiče mojega sodelovanja na tej konferenci, nameravam poseči v razpravo o vprašanih, ki so povezana s mojim parlamentarnim udeleževanjem.

Glede podobnega simpozija, ki ga prireja OZN v Ohridu, se mi slimi istega osebno udeležiti.

Razgovor s predsednikom občinske skupščine Antonom Ladavo

Delovno ljudstvo je bistveno pripomoglo k vsestranskemu razvoju tolminske občine

Razvoj družbeno-gospodarskih dejavnosti - Pereče vprašanje šolskih gradenj - Še nobenega sklepa o hidroelektrarni Kobarid

Anton Ladava

Tolminska občina praznuje danes svoj praznik. 25. maj, dan mladosti je tudi dan občine, ki je nastala iz združitve treh grojskih občin Soške doline, Tolminja, Kobarida in Bovca.

Vendar pa ni mogoče določiti tega datuma pripisati sopodanju z dnevom mladosti. Prav v teh dneh leta 1943 so prebivalci sedanje tolminske občine začeli množično odhajati v partizane, in prav v teh dneh so se začeli z množično borbo za novo domovino, tako, kakršno so si s trdim bojem tudi priborili. To je bil vodilni element pri iskanju novega datuma za občinski praznik ob združitvi treh občin leta 1961 in ta datum dejansko pokriva neko zgodovinsko obseleže NOB celotnega območja. Kot običajno, smo tudi tokrat

Alpski turistični center je najpomembnejši turistično-sportni objekt v tolminski občini. Objekt je še v izgradnji in dograjen bo za začetek nove zimse sezone. Gre za 5.700 metrov dolgo žičnico od Bovca na Kanin, ob zgornji postaji pa več vlečnic in seženic na smučarskih stezah. Začetna postaja žičnice je na nadmorski višini 438 m, zgornja postaja pa na višini 2.300 m. Tukaj je možno smučanje do konca junija in zato lahko predvidevamo velik uspeh te pobude, saj je maja in junija težko najti sneg kjerkoli v bližnji okolici. Vožnja z žičnico pa pripravljamo tudi turistom, saj se jim v polurni vožnji nudi krasen razgled nad ta del Soške doline, na vrhu pa jim je na razpolago restavracija, v kateri jim bo ustrezno postreženo. Žičnica obratuje vsak dan, razen ob ponedeljkih, ob delavnikih vsako drugo uro, ob nedeljah in praznikih pa vsako uro.

V ta načrt so investirali 12 milijard starih dinarjev, ki so jih kreditirale jugoslovanske banke. Seveda žičnica se ni dovolj, vendar je v Bovcu dovolj infrastrukture, tudi za najzahtevnejše goste. V mestu je prostora za približno 500 oseb, od teh največ v hotelu Kanin. V istem hotelu je tudi pokrit bazen, medtem ko je v hotelu Alp avtomatsko kegljišče in plesna dvorana. Še najzahtevnejši gost lahko torej najde namestila za smuko, ko je te naveličan.

posvetili osrednji del našega poročanja o tolminski občini razgovoru s predsednikom občinske skupščine. Anton Ladava je bil šele pred kratkim izvoljen za predsednika, vendar se je v tej kratkotrajni dobi že podrobno seznanil z vsemi vprašanji.

Tolminska občina je najrazsežnejša občina v Sloveniji, pa tudi najbolj gorata. Pred kakšnimi problemi ste zaradi teh zemljepisnih značilnosti?

Konfiguracija terena in razsežnost občine, pa tudi zgodovinska preteklost nas sili, da se sočamo z zelo težkimi vprašanji. Seveda taka konfiguracija onemogoča razvoj kmetijstva, kakršnega pojmuje sodobna agronomija. Kmetijstvo torej ne daje takih gospodarskih rezultatov, kakršne bi pričakovali glede na število občanov, ki se ukvarja s to panogo. Zato smo prisiljeni na smerjati naše občane na industrijsko področje, na turistično gospodarstvo, pa čeprav ostane kmetijstvo še vedno osnovna dejavnost naših občanov.

Značilnost naše občine je, da se hkrati razvija pet središč, na katere gravitirajo ostali kraji in sicer: Bovec, Kobarid, Tolmin, Most na Soči in Podbrdo. V teh središčih so jedra gospodarskega razvoja, in industrijske delovne organizacije s področja kovinske industrije, tekstila in predelovalne industrije. V teh delovnih organizacijah je zaposlenih približno pet tisoč občanov. V zadnjem času smo glede zaposlovanja naredili korak naprej. Pred leti je bil pri nas zaposlen vsak peti občan, sedaj pa je zaposlen že vsak četrti. Naravne lepote, seveda, narekujejo tudi razvoj turizma in turističnega prometa, ki ima svoje jedro v Bovcu z alpsko-turističnim centrom, razvija pa se tudi v ostalih krajih.

Naše gospodarstvo je večinoma samostojno in je razkropljeno. Le v zadnjih letih smo bili priča večjim investicijam iz drugih krajev Slovenije, pa tudi s Hrvaške.

Vendar pa bi rad še nekaj povedal o kmetijstvu. Razvoj kmetijstva moramo posvetiti veliko pozornost, ker igra pomembno vlogo. Razvijati nameravamo tržno kmetije - kompleks zemljišč s 15-20 glavami živine, ter družinsko gospodarstvo, ki bo dajalo proizvajalcem dohodek in tudi dovolj dela. V zadnjem času smo uredili že 40 takih kmetij in še 26 načrtov je že pripravljenih. Seveda je mnogo odvisno od infrastrukture, ki bodo tudi pripomogle k razvoju kmetijskega turizma. Naravni pogoji so dani in ta naloga je torej zelo pomembna. Posegi občine pri takem urejanju kmetijstva so dvojni: ugodni krediti in regres na kredite na eni strani ter sodelovanje v odnosov z nekim prijateljem.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Okoliščine so zelo primerne za utrditve zvez. Potrpite se, da bi razširili krog prijateljev.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Osredotočite svoje sile na en sam smoter. Pazite, da ne boste pretiravali.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne dovolite, da bi vas sodelave presenetili. Poostrejte svoje nadzorstvo nad sosedi.

RBI (od 20.2. do 20.3.) Ne odkrivajte svojih načrtov niti prijateljem. Pozabite na krivico, ki vam je bila storjena.

vanje pri projektiranju in urejanje infrastrukture.

Razvejanost občine pomeni tudi posebno skrb za zveze z bolj oddaljenimi kraji. Kako je s cestami in z javnimi prevoznimi sredstvi?

V zadnjih letih smo posvetili veliko pozornost tem vprašanjem, predvsem cestam, kanalizaciji in vodovodu. Občani so bili zelo aktivni pri reševanju problematike cest in so s samoprispevkom krili do 50 odst. stroškov za popravila in asfaltiranje cest. Kljub temu je vprašanje čiste povezave, predvsem z visokogorskim predeli, še vedno pereče. Upamo pa, da bomo to čimprej uredili. Že letos nameravamo urediti cesto na Staro sedjo in Breginj. Urejanje tudi izredno pomembno cestno povezavo po Baški grapi preko Petrovca brda proti Selški dolini. Memimo pa, da ureditev te ceste zmanjša vso Slovenijo in ne samo našo občino. Dela so v teku in domnevamo, da bodo v kratki končana.

Urejanje teh cest omogoča posameznim delovnim organizacijam, da same poskrbijo za prevoze delavcev na delovna mesta, obenem pa je avtomobilski promet zelo živahen in mnogo delavcev prihaja v službo z lastnim prevoznim sredstvom. Na tem področju je odprti še precej problemov, vendar pa moram poudariti, da smo v zadnjem času naredili velik korak naprej.

S katerimi vprašanji se mora tolminska občina soočiti na področju šolstva ter kulturnih dejavnosti in kako jih rešujete?

Da bi omogočili čim večjemu številu otrok popolno osemletno šolanje, imamo osemletke v vseh teh petih centrih in prevažamo otroke iz vasi v ta središča. Tako smo dosegli tudi to, da je otrokom omogočen nadaljnji študij.

Povedati moram še, da so naše šolske stavbe v veliki meri ne-funkcionalne. Doslej smo zgradili novo šolo le v Kobaridu in telovadnico v Bovcu, pereče pa je vprašanje Tolminja, kjer deluje šola v neprimernih prostorih. Zato smo se odločili za izgradnjo šolskega centra, trenutno izdeluje načrte. Naši ljudje so se odločili, da bodo s samoprispevkom prispevali h gradnji tega centra, vendar pa ta sredstva ne bodo zadostovala.

Usmerjamo se tudi v to, da bi to uredili v večjih vaseh, v Volčah in na Zagi, zatem pa nameravamo nadaljevati tudi v ostalih vaseh.

Glede kulture moram reči, da so nekatere institucije dokaj razvite, predvsem spomeniško varstvo in knjižničarstvo, upada pa kultura v klasičnem smislu v Tolminu, v nekaterih vaseh pa opazimo živahno kulturno življenje, ki sloni pretežno na ramenih mladine. Vsekakor pa menim, da bi morali kulturi posvečati večjo pozornost. V okvir teh naših naporov sodi tudi trden namen, da bi boljšamo omrežje radiotelevizije, da bodo lahko programe spremljali v vseh krajih naše občine.

Razgovor zapisal
BOJAN BREZIGAR

(Nadaljevanje na 8. strani)

RADIO VELEIZIJA

SOBOTA, 25. MAJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

9.30 - 11.30 Šola
12.30 Poljudna znanost: Risani filmi
12.55 Komični filmi
13.30 DNEVNIK
14.00 Tedenska oddaja o vzgojnih problemih
15.40 - 17.00 Šola
17.00 DNEVNIK
Izžrebanje loterije
17.15 Program za otroke:
Otok kobilic in Zgodbe Flika in Floka
17.35 Program za mladino
18.30 Poljudna znanost: ROMI
Čeprav so Cigani pred tremi leti na svojem svetovnem kongresu v Londonu sklenili, da se odslej ne bodo več imenovali cigani, ker je to za njih žaljivka pač pa da se bodo raje imenovali Romi, večina sveta te nomenade še vedno imenuje po starem. Sicer pa pustimo ob strani ta problem in se vrnimo k oddaji. Današnje nadaljevanje bo eno izmed nadaljevanj oddaje, ki bo govorila o problemih Romov. Oddajo je pripravil Nanni de Stefani ob pomoči Fernanda Armattija. Avtor namerava dokumentarno prikazati razmere tega nomadskega ljudstva, ki se je pred toliko stoletji »pripeljal« v Evropo iz severovzhodne Indije, kjer da je »matična domovina« Ciganov. Prav je, da italijanska televizija posveti nekaj pozornosti temu ljudstvu in prikaže njegove napore za ohranitev, napore za emancipacijo v novih razmerah, kajti v nasprotnem primeru bi se to ljudstvo moglo utopiti v narodih, med katerimi Romi živijo. Čeprav veljajo Romi kot nomadsko ljudstvo, imamo na Španskem, v Srbiji, na Madžarskem in tudi v Italiji Rome, ki so se za stalno

18.55 Sedem dni v parlamentu
19.20 Nabožna oddaja
19.30 Kronike dela in gospodarstva
20.06 DNEVNIK
20.40 RISCHIATUTTO
Nagradno tekmovanje, ki ga vodi Mike Bongiorno
Nocoj se ta popularna oddaja zaključuje. Med seboj se bodo pomerili trije finalisti, ki so pred tednom dni nabrali največ nagrad. Trije tekmeči, ki so preteklo soboto premagali ostale konkurente, bodo brez začetnih vprašanj stopili v kabine in začeli odgovarjati na trideset vprašanj, katerih vsako bo veljalo 30.000 lir. To pa bo nekakšen »kapital«, s katerim bodo začeli svojo nadaljnjo pot. Kdor bo odgovoril na vseh 30 vprašanj, bo imel na razpolago 900.000 lir »kapitala«, ki mu bo služil za tekmovanje v šestih snoveh. V kolonah vprašanj bodo tudi tri tveganja, nadalje bodo trije jollyji in tri velika tveganja.

Ker so se na zadnjem tekmovanju izkazali trije pripravljeni tekmeči, bi znala biti nocojšnja prireditelj boljša živja in zato bolj privlačna kot so bile zadnje prireditve zadnjih časov

22.00 A 2: dogodek, kako, zakaj?
22.45 DNEVNIK
Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.15 Sodobni vzgojni problemi
18.45 Goro d'Italia
Strnjena 9. etapa od Macerata do Carpegne
19.15 TELESKI ŠPORTNI PREGLED
20.00 Klasičnimbalist Ruggero Gerlin
V zadnjih časih se tudi med mlajšo publiko opaža zanimanje za starejšo, klasično glasbo. Ker prihaja v poštev stara glasba, prihajajo do izraza tudi stari glasbeni instrumenti. Med njimi tudi orgle in klavirčembalo. Danes se bomo srečali s klavirčembalistom Ruggerom Gerlinom, ki je po rodu iz Benetk, živi pa v Parizu. Znani virtuozi bo danes izvajal skladbe velikih mojstrov, kot so Purcell, Bach, Scarlatti, Galuppi itd.

21.00 LJUDEJE IN ZNANOST
Danes je na sporedu drugo nadaljevanje oddaje, ki jo je pripravil Paolo Glorioso. Tokrat bo govor o odnosu med znanostjo in vojno. V prvem delu bo ddaja obravnavala »znanost vojne«. Samo ob sebi se razume, da bo oddaja govorila predvsem o zadnjih desetletjih človekove zgodovine seveda s stališča uporabe znanosti v vojaške namene. Menda ni treba posebej poudarjati, da je v zadnjih desetletjih vojaška tehnika dosegla izredne rezultate, saj je vpregla v svoj voz malone vse znanosti, začeni s matematiko, fiziko in kemijo, pa vse do sociologije in psihologije, da ne govorimo o elektroni in drugih najsoodobnejših tehničnih vedah. V drugem delu oddaje pa bo govor o tistih panogah, ki so vzpodbudile raziskovalno delo, da se je dosegel čimvišji rezultat. Kdor je doživel drugo svetovno vojno, ve, kako zna biti vojna surova in hkrati »popolna«, kdor je sledil povojnim dogajanjem na raznih bojiščih, ve, da je tehnika pobijanja dosegla še nove rezultate. Človek, za katerega pravijo, da je najvišje razvito bitje, išče še popolnejša sredstva, da bi se bolj popolno medsebojno uničeval.

21.55 Srečanje z Vittorinom Marsiglio
22.15 Razdeljevanje nagrade Premio Napoli 1974

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.30, 10.35, 12.05 TV šola:
L. Pasteur, Milan Ilčić, Otroci in Tito, Zagorje, Kajkavska narodnostna pesem, Mladi pojo, Naravne lepote, Mladi lingvisti
16.45 Rokometna tekma Borac — Zagreb
18.05 Obzornik
18.15 Kje izira Nil?
19.25 DNEVNIK
19.45 Tedenski notranjepolitični komentar
19.50 Prireditelj ob dnevu mladosti
21.35 CANNON, serijski film
22.25 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.00 Risanke za otroke
20.15 DNEVNIK
20.30 Dan mladosti, prenos iz Beograda
21.30 Ubežniki, film iz serije Colditz

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutrzanja glasba; 11.35 Iz tedenskih sporedov; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.50 Koncert; 18.45 Glasbeni collage; 19.10 Po družinih in krožkih; 19.25 Zborovsko petje; 20.00 Sport; 20.50 »Vila ob jezeru«, radijska dramatizacija; 21.30 Popevke; 22.30 Pianist Pino Calvi.

TRST

12.15 Kronike; 14.40 Tretja stran; 15.10 Glasbeni dialogi; 19.30 Deželne kronike.
KOPER
6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30, Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 8.30 Jutrzanja glasba; 10.45 Glasba in nasveti; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Na dvojnem tiru; 15.30 Jugoslovanski pevci lahke glasbe; 17.00 Zapojmo in zaigramo; 17.45 Primorska in njeni ljudje; 19.00 Program za konec tedna; 20.00 Glasba ob večeru; 20.45 Glasbeni weekend.

NACIONALNI PROGRAM
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 21.00 Poročila; 6.30 in 7.10 Jutrzanja glasba; 8.30 Popevke; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Plošče; 13.20 Preizkušajo se diletanzi; 14.07 Odprta linija; 14.50 Znanstvena oddaja; 15.10 Veliki variete; 16.30 Popolninski spored; 17.10 Radijska priredba; 18.20 Plošča za poletje; 19.20 Kronike glasba; 22.00 Ponovno na sporedu.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 8.40 Starejše popevke; 9.35 Strnjena komedija; 10.05 Pesem za vsakogar; 10.35 Glasbeni variete; 11.50 Zborovsko petje; 12.40 Plošča za poletje; 13.50 Kako in zakaj; 14.00 Plošče; 15.00 Giro d'Italia; 16.35 Glasbeni instrumenti; 17.25 Izžrebanje loterije; 17.30 Posebna reportaža; 17.50 Ping pong; 18.05 Ital. folk. glasba; 18.35 Med nami povedano; 19.20 Giro d'Italia; 19.55 Giordano; Andrea Schenier, v glavni vlogi Beniamino Gigli; 22.00 Skladbe Nina Rote.

III. PROGRAM

10.00 Koncert; 11.40 Koralna glasba; 12.20 Sodobna ital. glasba; 13.00 Glasba skozi čase; 15.30 Klavirske skladbe; 16.00 Poljska glasba; 17.25 Brez naslova; 18.00 Plošče in skeči; 18.35 Lahka glasba; 19.15 Večerni koncert; 21.30 Koncert.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tehnik; 9.50 Predstavljamo vam...; 10.15 Glasbeni drobci; 11.20 Z nami doma in na poti; 12.10 Melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Čez travnike in polje; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 S pesmijo po Jugoslaviji; 15.40 Naši operni pevci; 16.00 »Vrtljak«; 16.45 S knjižnega trga; 17.10 Kitara; 17.20 Gremo v kino; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Dobro me se ob isti uri; 18.45 Naš gost; 19.00 Lahko noch, otroci!; 19.15 Ansambel Atija Sossa; 20.00 Spoznavajmo svet in domovino; 21.15 Majhni ansambli; 22.20 Oddaja za izseljenke; 23.05 S pesmijo v novi teden.

SKUPŠČINA OBČINE TOLMIN

IN

DRUŽBENO POLITIČNE ORGANIZACIJE

ČESTITAJO

DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM
OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Rešili boste finančni

TITO: „Tako je to“

Poseben pogovor
s predsednikom SFRJ na Brdu

Foto: Joco Zindariš

»Saj sem vrhovni komandant,« je postavil stvari na pravo mesto predsednik Tito, ko sem ga, potem ko je rekel, da gre za pravi vojaški šotor, vprašal, če si je šotor izposodil pri armadi. Še več: nazorno, kot zna, mi je z rokami pokazal, kako vojaški šotor iz opreme vrhovnega štaba tehnično funkcionira, kako hitro se ga lahko zloži in na kolesih v hipu prepelje na drug kraj.

Sicer pa je bil kraj, kjer sva se pogovarjala, prelep. Sveže sončno jutro se je razgrnilo po poljih pod Grintovcem in Storžičem.

Malo pred določeno uro sem prišel na Brdo pri Kranju. Hkrati je prišla tudi delegacija delovnega kolektiva »Novolesa« iz Novega mesta, ki naj bi jo predsednik Tito sprejel za menoj. Ker težko jemljem drugim nekaj, kar bi rad imel tudi sam, mi je njihovo čakanje nehote vezalo roke, da sem se v pogovoru, ki mi ga je naklonil predsednik Tito, strogo držal odmerjenih minut.

Predsednika Tita ni bilo v samem gradu. Mimo novih stavb, ki jih gradijo, sem se moral napotiti skozi park, zraven ribnika, po katerem so družno čofotale domače in divje race, tja onstran gozdička. Na otočku, do katerega pelje zasilen lesen mostiček, je stal preprost črnosiv šotor, v katerega se je umaknil predsednik Tito.

Ali ga je privedla sem potreba po svežem zraku in prirodi, po mirnem okolju za delo? Ali pa morda še vedno živi spomini na trda vojna leta? Kakorkoli že: ko so me napovedali in je Tito krepko dejal: »Naj vstopim!«, sem stopil v prostor, ki ni bil ravno preveč svetel. Skoraj bi rekel, da je bilo pod vojaškim šotorskim krilom, na katerega je sijalo jutranje sonce, že celo malce toplo.

Tovariš Tito je, sedeč za majhno poljsko mizico v kotu šotora, res delal brez suknjiča, zgolj v srajci. Šele ko so začeli škrebljati fotografski aparati, si je oblekel suknjič. Takoj po zajtrku se je, oblečen v pastelno-rjavkasto obleko, lotil tekočih državnih poslov. Kot sem opazil, je prav tedaj prebiral Tanjugov bilten najnovejših domačih in svetovnih informacij. Pred njim na mizici je ležal tudi večji kup aktov in raznih spisov, skrbno zloženih v rdeče in modro vezane mape z grbom SFRJ.

Z ljubeznivo kretnjo mi je predsednik podal roko in nato naročil, naj mi pristavijo stol zraven njegove mizice. Z dobrodušnim, a odločnim, prednim pogledom za tenko obrobljenimi naočniki je poslušal, ko sem se mu zahvalil za to izjemno priliko, na kakršno sicer čakajo mnogi moji kolegi v domovini in svetu. Omenil sem mu še enkrat, da bo knjiga pogovorov s svetovnimi osebnostmi, ki jo pripravljam, nosila naslov »Ljudje našega časa«. Na mizico so postavili dva kozarca razredčenega viskija s koščki ledu.

Ljudje mojega, ljudje našega časa! In Tito, legendarni voditelj Jugoslavije, veliki sodobnik 20. stoletja v svetu,

z markantnim izrazom svojih potez v obrazu, gladko počesanimi lasmi, tik pred svojim 82. rojstnim dnevom, mi je odgovarjal na moja vprašanja prisrčno in neposredno, s hitro tekočimi mislimi, brez zastajanja ali pomišljanja, poln uporne volje, s spominom mladeniča in z uravnovešenostjo zrelega modreca.

»Vsa Jugoslavija je z navdušenjem in ljubeznijo strnjena okrog vas,« sem začel pogovor. »Kako vi sami gledate na svoje delo in življenje? Ali ste vselej isti Tito, Tito, ki je bil nekoč delavec, revolucionar, vojskovodja v vojni in danes državnik?«

»Razume se, da tu spremembe ni, da sem vedno isti, to prav gotovo drži. Vendar pa gre za to, ali so moje sposobnosti še vedno iste, kot so bile denimo pred desetimi ali dvajsetimi leti. Tu ne morem reči, da sem ravno vselej isti. To je stvar fiziološkega procesa pri ljudeh, pri človeku,« je odgovoril Tito, pogumno in odkrito kot zmeraj. »Toda kljub temu čutim, da lahko še mnogo prispevam svoji deželi, ki mi je tako bogato povrnila ves tisti moj skromni trud, ki sem ga vložil v svojo revolucionarno delo.«

Zatem pa je Tito povzel drugi del vprašanja:

»Nikoli ne more biti človek povsem zadovoljen s seboj. Rad bi namreč storil več, rad bi naredil boljše, kot mu običajno uspe. Kljub temu pa je človeku v zadovoljstvo, ko vidi, da tudi to, kar daje, ljudstvo visoko ceni. Prav to pa tedaj človeka navdaja z velikim zadovoljenjem in željo, da bi prispeval še več, kolikor le zmore.«

Prosil sem ga, naj odgovori na vprašanje, ki sem ga zastavil poprej že mnogim svojim sobesednikom:

»Kako delate? Kakšen je vaš način dela? Kako sprejemate odločitve?«

»Veste, predvsem nikoli ne morem videti na mizi nedokončanega dela. To moji sodelavci vedo. Redko se je kdaj zgodilo, da se je kje kaj založilo, zelo poredko. Navado imam, da se stvari, kakor hitro jo dobim, takoj lotim in jo opravičim, pa najsi je to ponoči ali podnevi. Zame namreč delovnega časa ni, zame traja delovni čas od jutra pa do polnoči. Vmes imam seveda tudi nekaj časa za odhiti, pa malo za sprehod in podobno. Toda v glavnem na mojih mizah stvari ne smejo zastajati, vse mora biti sproti opravljeno. Tak je moj način dela.«

»Kako pa sprejemate odločitve?« sem vrnil vprašanje.

»Odločitev sprejemam seveda potem, ko nekoliko razmislim, vendar se ne obotavljam dosti. Če namreč človek dolga leta opravlja te zadeve, se navadi tudi hitro odločati.«

»Toda nekatere zgodovinske odločitve za vas verjetno niso bile lahke?«

»Da, bile so težke odločitve, se razume, na velikih prelomnicah. To se je v mojem življenju zgodilo večkrat, zlasti v vojni,« je odgovoril predsednik Tito in se, kot se mi je zdelo, s še bolj predirnim pogledom zazrl skozi naočnike. »To se je dogajalo zlasti v voj-

ni, ko je bilo treba pravilno odločiti v trenutkih, v katerih se je položaj zdel skoraj brezizhoden. In seveda je treba, ko tako odločitev sprejmeš, videti, kakšen bo njen učinek, ali bodo tu žrtve, ali bo to koristno, koliko bo koristi, koliko pa kvara... Vse to je treba pretehtati in se potem odločiti.«

Skušal sem poglobiti vprašanje v zvezi z dvema njegovima odločitvama, ki sta za ves svet postali zgodovinski: »Recimo odločitev o težkem boju proti Hitlerju v vojni in pozneje v zvezi s Stalinovim stališčem: katera izmed obeh je bila za vas težja, prva ali druga?«

»Katera je bila težja, mislite?« je Tito ponovil vprašanje in približal: »Odločitev o boju proti Hitlerju ni bila težka, kajti to odločitev smo morali sprejeti. Odločitev v zvezi s Stalinovim stališčem je bila veliko težja, kajti kot komunistu, veste, disciplinarnemu internacionalnemu komunistu — internacionalistu, mi je bilo to odločitev strašno težko sprejeti. Toda videl sem, za kaj tu gre, kaj Stalin hoče — šlo pa je za vprašanje nadaljnjega razvoja socializma v svetu in socialističnih odnosov, vprašanje, kakšno naj bi bili odnosi med socialističnimi deželami — in ko sem to videl, sem se odločil in konec. To je bila prelomnica, to je bila odločitev, da gremo v boj za to in da se ne podredimo Stalinovemu diktatu.«

Iz preteklosti, iz časa zmagovitega konca osvobodilne vojne, sem posegel do najnovejšega perečega vprašanja naših meja:

»Tovariš predsednik, vsi Jugoslavo- ni, reči pa moram, Slovenci se posebej, smo vam hvaležni za veliki boj, ki ste ga bili za naše zakonite meje in pravice naših manjšin. Ali bi hoteli v jeku ponovnih aktualnih manevrov v Italiji in Avstriji kaj povedati o vaših osebnih razgovorih z voditelji zahodnih in vzhodnih zaveznikov v zvezi z vprašanji, ki so bila obravnavana ob koncu vojne?«

In predsednik Tito je izpovedal dragocen dokument:

»Vidite, leta 1944 sem obiskal fronto v Italiji, pri feldmaršalu Alexandru. Povabil me je. Povabil me je tudi Wilson, ki je bil tam komandant. Pri Alexandru pa sem bil na fronti pri Ferencah.

Takrat sem se v Italiji sestal s Churchillom. Pripravljala se je invazija na južno Francijo in tam se je zbirala velika množica ladij za desant. Tu di Churchill je priletel z letalom iz Anglije. Z njim sem se sešel takoj naslednji dan. Izčrpan sva se pogovarjala o vprašanju usode Istre in Slovenskega primorja, Trsta itd. Moram reči, da je bil Churchill v tem pogledu precej prožen. Ni hotel veliko diplomtizirati, ampak je odkrito rekel: Isto boste dobili vi, Trsta pa ne boste dobili. Dobil boste območje tja do blizu Trsta, toda Trsta vam ne moremo dati, ker je Italija vstopila v vojno na naši strani in moramo Italiji kaj dati.

Beseda je bila tudi o Pulju. Rekel

je: »Pulj bi nam bil potreben za ofenzivo proti Avstriji, ker je to luka, ki bi nam bila potrebna, dokler Trst ne bo osvobojen.«

Strinjal sem se s tem, da zavezniška vojska lahko uporablja letališče v Pulju in cesto od Pulja do Trsta. O tem sva se takrat lepo pogovarjala in se dogovorila. Sam sem si mislil, da bomo pozneje to reč morda popravili, da bomo verjetno lahko hitreje prišli v Trst, ko pa ga bomo osvobodili, potem bo to vprašanje rešeno tako, kakor je treba. In tako sem tudi ravnal. Četrti armadi sem zato dal povelje, naj gre v forsiranem maršu proti Trstu, naj ne gleda na Reko, ampak naj gre mimo nje, naj tam pusti del manjših sil in naj prode v Trst. Tako je bil že 1. maja Trst v naših rokah. Naša vojska je prišla do Soče in na Soči se je sestala z novozelandskimi četami, z vojaški feldmaršala Alexandra.

Tako smo nekaj časa ostali v Trstu, potem pa se je naša vojska morala umakniti. O tem je bilo veliko diskutiranja, veliko nategovanja na diplomatskem polju, kajti Angleži in Američani so zelo podpirali Italijane, da dobe Trst. Potem je bilo dogovorjeno, da v Trstu ne bosta ne naša ne italijanska vojska, marveč da bodo tam zavezniški. Našo vojsko smo umaknili iz Trsta približno do tja, kjer gre danes meja. Pozneje je to postalo, kot veste, zelo hudi problem. Z Italijani smo se skoraj spopadli, ko so leta 1953 hoteli priti v Trst. Takrat sem odločno odklonil — morda se spominjate cele vrste mojih govorov — da bi Italijani lahko prišli v Trst, ker to še ni bilo italijansko ozemlje. Tedaj smo bili prisiljeni, da tam skoncentriramo čete. Takrat sem rekel: Če pride v Trst en sam italijanski vojak, bomo vkorakali tudi mi! Tržaško vprašanje namreč še ni bilo rešeno, in dokler to ne bo rešeno, italijanska vojska ni ma kaj iskati. Taka je bila ta reč s Trstom.«

»Ali ste se morda ob kakih priložnostih pogovarjali s Stalinom v zvezi s Koroško v Avstriji?«

»Od Stalina sem zahteval, da tudi naše čete pridejo v Avstrijo, in sicer v vzhodni del. Tako je tudi bilo. Naše čete so prišle v Avstrijo, v majhen del, da bi skupaj z zavezniškimi četami sodelovale v začasni okupaciji avstrijskega ozemlja. No, prav kmalu za tem je Stalin zahteval od mene, da takoj umaknem čete, ker se je tako dogovoril z zaveznički. In razumljivo je, da smo morali naše čete umakniti iz Avstrije.«

Prešla sva v današnji čas, v današnji svet, pa čeravno so nekatera vprašanja iz preteklosti ostala nedorečena. »Tovariš predsednik, kot zagovorim miru ste obšli pravzaprav že ves svet, zlasti svet neuvrčenih držav. Tudi danes so med posameznimi deželami, ki so jih obiskali, še različni interesi in navzkrižja. Ali bi lanko vendarle rekli, kaj kljub vsemu temu te narode združuje?«

»Vidite, neuvrščene dežele so od pr-

ve konference v Beogradu pa do četrte v Alžiru dosegle velik napredek v vsakem oziru, tako organizacijsko kot politično. Politično jih najbolj združuje tisti problem, ki jih je bilo treba reševati po vojni. To je vprašanje dekolonizacije — kar je še danes eden poglavitnih problemov —, vprašanje neodvisnosti vseh dežel, majhnih in srednjih, pa vprašanje odnosov na svetu, ki naj bodo enakopravni itd. Tu je nadalje vprašanje boja proti imperialističnim silam, ki venomer ogrožajo neuvrščene dežele, bodisi z neokolonialističnimi tendencami ali pa kar z grobo silo. Skratka, v politiki neuvrčenih je veliko elementov, ki jih združujejo. Seveda so neuvrščene dežele precej heterogene, kar zahteva notranje sisteme. Toda veliko je bistvenih, važnih problemov, ki so skupni vsem. To so, kakor sem rekel, vprašanja neodvisnosti, nacionalne samoodločbe, dekolonizacije, nevmišavanja v notranje zadeve itd. To so bistvene stvari, to pa je tudi tisto, kar nas z njimi zbližuje...«

Potem ko se je predsednik Tito dlje zadržal pri problemih neuvrčenih držav, sem postavil vprašanje:

»Obiskali ste tudi druge dežele, ne samo neuvrščene. Verjetno ste neko težnjo po miru odkrili pri vseh narodih?«

»Tudi v drugih deželah je čutili težnjo po miru. Nasploh je čutili veliko težnjo po miru na vsem svetu, v vseh deželah — neke bolj, neke manj. Toda svet je še vedno v vrenju, nevarnosti za mir niso minile, ker obstaja razna žarišča, še vedno tudi groze nevarnosti vmešavanja z grobo silo v notranje zadeve drugih dežel itd.

Seveda neuvrščene dežele ne pomenijo vojaške sile, ki bi se kosala z vlesilami. So pa vest človeštva, izraz javnega mnenja na svetu in tiste splošne politične morale, ki bi danes v svetu morale vladati.«

»Dovolite za konec še dve krajši vprašanji. Prvo je morda bolj osebne značaja. Vselej ste človek akcije, ki vodi ljudstvo in delavski razred. Ali vam pri vsem tem preostane kaj časa tudi zase, za osebno in družinsko življenje? Po drugi strani pa vidim, da celotni, kar nas z njimi zbližuje...«

»Res je, tega nimam rad, rad sem zunaj, v naravi, v gozdu,« je povsem preprosto pritrldil Tito. Potem je na samo vprašanje odgovoril:

»Saj vidite, zase osebno nimam ravno veliko časa. Mine tudi leto, ne da bi mogel denimo na lov, čeprav imam lov zelo rad. Ne morem si privoščiti da bi si vzela malo več časa za odpočitek. Poglejte, zdaj zunaj pišejo, da sem tu na odhodu. Jaz pa delam tukaj tako, kakor tudi v Beogradu, nobenega razločka ni. Spreminjam samo kraj in podnebje, ker mi to prija. Sicer pa ne v Beogradu neke druge ne vem, kdaj je nedelja, kdaj je sobota — zame ni vikenda. No, zdaj bom najbrž moral posvetiti temu malo več pozornosti, ker je to potrebno tudi zaradi fizične kondicije. Tukaj pa se najbolje poču-

tim, ker se lahko sprehajam,« je predsednik Tito pohvalil okolico Brda.

Poudaril sem, da nas vse zelo veselijo, ker se prav v našem podnebnju in v naših krajih dobro počuti. Tito je še enkrat pristavil:

»Da, tu je odlično.«

Nehote sem se spomnil še mnogih drugih poti predsednika Tita po Sloveniji, njegovih srečanj s preprostimi, vsakdanjimi ljudmi, pomenkov z delavci, s šolarji, z lovci, njegovih srečanj z vso deželo, ne samo s parkom na Brdu. Kako pronicljivo in odkrito je samo načeljal industrijske in komercialne probleme v »Iskri«, s kakšnim spoštovanjem je govoril o klasičnih naših literaturi! Posebno rad poslušal Tito naše slovenske pesmi, in ko sem mu mimogrede sporočil željo pevec Slovenskega okteta, da bi mu spet kdaj v ožjem krogu zapeli, je takoj odvrnil: »V redu, lahko tukaj!«

»Tudi sami dobro znate nekatere naše pesmi, saj smo vas že slišali, kako ste peli recimo »Pleničke je prala pri mrzlem studentu« in »Tam za turškimi gricem!«

»Seveda, saj znam že od davnega veliko slovenskih pesmi. V Kamniku sem bil v pevskem društvu.«

»Tovariš predsednik, samo še eno vprašanje. Ste voditelj Jugoslavije in ena najpomembnejših osebnosti v svetu, z velikimi izkušnjami. Kaj bi želeli prenesti na bodočo generacijo v naši deželi in v svetu?«

»Mislim, da se imajo bodoče generacije od nas, od starejših generacij marsičesa naučiti, saj smo vendarle opravili ogromne, zgodovinske stvari. In to, kar smo storili, ni bilo lahko, temveč smo to opravili z največjimi žrtvami. Zato bi se tudi v njihovi zavesti moralo za vedno zasedrati, da morajo za ceno največjih žrtv varovati pozitivne pridobitve, ki so jih »bojevale« starejša generacija tako v vojni kot v graditvi socializma. Vidite, to je moja želja. In pa, da varujejo enotnost naših narodov. Kajti Jugoslavija lahko v svetu nekaj predstavlja samo, če je enotna. Drugače pa, če bi bila razcepljena, ne bi predstavljala ničesar, to pa bi bila strašna tragedija. Od nekdanje je bila moja največja želja — in v tej smeri tudi nenehno delam — da bi bila Jugoslavija enotna, monolitna, da bi bili naši narodi složni med seboj. Zato smo tudi storili vse, da bi opravili ustrezne modifikacije ustave in ustvarili takšne družbene odnose, ki bi v prihodnosti onemogočili trenja in zagotovili, da bi se vsi narodi in narodnosti čutili popolnoma enakopravne, tako da ne bi bilo dominacije enega nad drugim in da bi bila Jugoslavija enotna in čvrsta. To je tisto.«

»In v svetu? Prav tako? Da ne bi bilo dominacije enega nad drugim?«

»Da, tako je.«

Z vrha Storžiča in Grintovca so se razblinjale bele meglice. Bil je dan, jasen in čist, kot da bi bil ves nov. In kraj je bil res lep, lep, ker je naš.

Bogdan Pogačnik

Vzdušje sproščenosti

Portugalska je zajela zrak svobode, petdesetletna fašistična vladavina je za ljudi že preteklost, toda problemi so ostali in se jih bo treba hitro lotiti

OD NASEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

LIZBONA, 22. maja. — Prvi vtis, ki ga človek dobi o neki deželi po nekem dogodku, daje ponavadi ton tudi poznejšim, bolj dognanim in premišljenim ocenam. In ta vtis je v Lizboni zunaj okvirov običajnih shem, kot je bil zunaj teh okvirov tudi sam »dogodek 25. aprila«. Preseneča že to, da je, denimo, letališče v Zürichu neprimerno bolj zastraženo kot letališče v Lizboni, ki je pred slabim mesecem v vojaškem prevratu zrušila skoraj 50-letno fašistično diktaturo.

Nekako zunaj okvirov dogodkov, o katerih smo brali, je tudi okoliščina, da policist na obmejni kontroli brez vprašanja pritiska na potni list, v katerem ni portugalske vize, pa bi morala biti, in ko v večernih urah zabredel v vrvež lizbonske prestolnice, ki mu dajejo patino starih tramvajev in dvonadstropnih alondonskih avtobusov, nima občutka, da se je pred slabim mesecem zgodilo nekaj pomembnega, pa tudi tega ne, da je Lizbona prestolnica dežele z najnižjim nacionalnim dohodkom v zahodni Evropi. Tudi tega, da nad ljudmi leži mračna trinitetna kolonialna vojna, na prvi pogled ne opazi. Nasprotno. Turistični plakati ti ponujajo sončne obale Mozambika...

Kot rečeno, je to le prvi, bežni vtis. Ko listaš po časopisih, začuši, da je dežela globoko, morda celo nekoliko dezorientirano zajela svoj zrak osebnih in državljanjskih svobod.

Časopis so še vedno polni slik in člankov na temo »Kasarsstva PIDE«, to je razpu-

ščene tajne policije, katere glavni voditelji sede za rešetkami. Ljudje, osumljeni, da so bili voljači tajne policije, pa preko plačanih glasov demantirajo govoriče na njihov račun in groze s tožbo zaradi klevetanja. »Preiskovalni sodnik kljub demantiju ni ustavil preiskave,« se v mnogih primerih glasi prijava redakcije.

Včerajšnja tema dneva je bila vsesokor nova, da sta bivši predsednik Americo Thomas in bivši premier Marcello Caetano dobila azil v Braziliji ob pogodu, da se bosta vzdržala sliherne politične dejavnosti. »Ogorčenje na Portugalskem, začudenje v Braziliji,« se glase naslovi v nekaterih časopisih. Zunanji minister Mario Soares je takoj preciziral, da je sklep o tem prevzela hunta še pred formiranjem začasnih vlade, in da le-ta ne prenosti, v imenu socialistične stranke pa je povedal, da bo v nekaj dneh zavela tudi uradno stališče.

Ena osrednjih tem v časopisih je vojna v Afriki, s poudarkom, da želi časovna vlada čimprej skleniti mir.

Kako, tega iz časopisov še ni mogoče razbrati, očitno pa je, da se je dialog za kulislami že začel. Značilnost poročanja o dogodkih v kolonijah je popoln objektivizem: objavljena so vojaška poročila MPLA, pa informacije o zahtevah po popolni neodvisnosti in o atentatih brez sliherne polemike tona ali omalovažujočega zraza na račun osvobodilnih gibanj.

Kot rečeno, se ponuja vtis, da se je neuradni dialog že začel, vodstvo angolske osvobodilne gibanja MPLA je preko rdečega križa ponudilo izmenjavo ujetnikov, iz glavnega mesta Mozambika pa je odgovarjalo v Dar es Salaam portugalska delegacija z nalogo da navede stiske s Freilimo, oziroma, da vsaj ugotovi, kakšni so »njeni pogoji za pogajanja«. Očitno je vse še v pripravljalni fazi, kajti pogoji osvobodilnih gibanj so znani: priznanje pravice do neodvisnosti. Da ti pogoji še niso izpolnjeni, se bere tudi v resoluciji združenja dezertirjev iz portugalske vojske, ki so jo njegovi predstavniki izročili

huntu.

Pa tudi drugače je na vsakem koraku moč videti drobna, značilna znamenja novega časa. Pod notico, da je predsednik Cangrajskove vlade čestital premieru začasne vlade Palmasu prebrer veliko vabilo, v katerem portugalsko-kitajsko društvo prijateljstva vabi na razstavo umetnosti LR Kitajske, za tem pa se informacija, da je iz Macaa dopotovala v Lizbono delegacija za zahtevo, naj začasna vlada popravi napake v odnosu do Pekinga in prizna LR Kitajsko. V knjigarnah je poleg drugih, doslej prepovedanih knjig moč kupiti tudi Mao Ce Tungove pesmi, veliki panoji pa vabijo na ogled Chaplinovega »Velikega diktatorja«.

Približno tak je zunanji okvir, v katerem je Portugalski po prvem navdušenju reševati vprašanja, ki jih ni mogoče spraviti z dnevnega reda z zunanjimi manifestacijami pravkar pridobljene svobode: delavci ponedelja že za krajši ali daljši čas zasledajo tovarne in terajo svoje, vojna v kolonijah pa kljub iskanju miru še traja.

Avtoritarni režim je padel, problemi so ostali. Spremenilo pa se je vzdušje, v katerem jih bodo razreševali, kar ni malo. To se čuti na prvi pogled.

MIRAN SUŠTAR

25. maja nov red na tirih

Novi vlaki v lokalnem in mednarodnem prometu in več motornih vlakov

LJUBLJANA, 22. maja. — Z novim železniškim voznim redom, ki bo začel veljati v noči od 25. na 26. maj, bodo uvedeni nekateri novi vlaki v lokalnem in mednarodnem prometu. Posebnih novosti pa nov vozni red ne prinaša.

Na progi Maribor-Prevalje bodo motorni vlaki zamenjali klasično vleko, hkrati pa bosta uvedena dva nova para vlakov. Dva para vlakov več bosta poslednji vozila dnevno tudi med Mariborom in Sentiljem. Med Celjem in Velenjem bo poslednji ostal le še en par klasičnih vlakov, ostali pa bodo motorni. Odslej bo celotna zveza več. Uveden bo tudi nov delavski vlak na prog: Novo mesto-Metlika in Jesenice-Bohinjska Bistrica.

Novost, ki jo predvideva vozni red, je nov poslovni vlak Drava ekspres med Ljubljano in Mariborom. Vlak bo odpeljal iz Ljubljane ob 6.08, iz Maribora pa se bo vračal ob 15.21. Kdaj bo začel voziti ne vemo, ker jim tovarna še ni poslala vagonov, bržkone pa ne pred začetkom julija.

Kopalni vlaki bodo vozili med Ljubljano in Reko ter Koprno tako kot lansko sezono.

ANDREJ PIRKOVIC

Bolgarske pravljice

V Alžiru vrte film »Zarja na Dravi«, v katerem je prikazano, da so Bolgari osvobodili Jugoslavijo

V obnovljeni alžirski kinodvorani El Mugar so v ponedeljek zvečer prikazali film »Zarja na Dravi«, v katerem se na enostranski in potvoren način predstavljajo zaključne operacije v boju proti fašizmu, vodene na jugoslovansko ozemlje. Film so prikazali v okviru tedna bolgarskega filma v Alžiriji.

Že v kratkem tekstu o vsebini filma, ki so ga razdelili med gledalce, je napisano, da so njegovi avtorji, slediš usodi glavnega junaka vorišali epiko podoba domovinske (bolgarske) vojske v začetnih bitkah proti hitlerjevskemu vojnemu stroju na ravninah Jugoslavije in Madžarske z ramo ob rami s sovjetskimi četami maršala Tolbuhina. Pri tem se sploh ne omenja udeležba jugoslovanske osvobodilne armade.

V samem filmu se udeležba jugoslovanske enote omenja komaj dvakrat, trikrat, ne upoštevaje pri-

zor, ki se dogaja v Beogradu leta 1944. Toda vse, kar alžirski gledalci iz tega filma lahko zvedo o atmosferi v komaj osvobojenem Beogradu, je omejeno na prizor, kjer vidijo, kako kavarniška pevka zabava bolgarskega majorja, glavnega junaka filma.

Filmsko dogajanje ima očitno precej širše razsežnosti in daljnosežne ambicije. Predvsem, da se poveliča vloga bolgarske vojske pri osvoboditvi Jugoslavije, preze pa prispevek jugoslovanskih narodov v boju proti fašizmu.

Dokler film teče, se je mogel alžirski gledalec, če ni seznanjen z dejanskimi dogodki tiste časa, lahko samo vprašati, kje so bili in kaj so delali Jugoslavlani, ko so bolgarski vojaki umirali, osvobajajoč jugoslovansko ozemlje. Medtem ko jugoslovanski enot v zaključnih operacijah ni, na drugi strani širina vojnih vrst bolgarskih enot, nji-

hovo množično žrtvovanje v bitkah proti hitlerjevski vojski, nedvomno odvrta gledalca daleč od prave resnice, da so jugoslovanski narodi množično in organizirano stopili v boj proti fašizmu že 1941, a ne septembra 1944. leta, da nikiar na evropski celine, razen v Sovjetski zvezi niso bile vodene tako obsežne in učinkovite operacije proti fašističnim četam kot v Jugoslaviji, da so Jugoslavlani osvobodili sami sebe.

Sklepi, ki jih ponujajo avtorji filma, niso novi, so v skladu z znanimi tezami bolgarskih zgodovinarjev, s katerimi se poveličuje vloga Bolgarije, bistveno pa zmanjšuje prispevek jugoslovanske armade pri osvoboditvi Jugoslavije. Tisto, kar je novo, kar najbolj boče v oči, je dejstvo, da so s takšnim potrjevanjem zgodovine v politično propagandne namene krenili tudi v inozemstvu, v dežele tretjega sveta.

(TANJUG)

Kako do novih vrelcev?

Bled: Geološki zavod Slovenije bo predlagal iskanje novih vrelcev

BLLED, 22. maja. — S sodelovanjem Geološkega zavoda Slovenije so na Bledu že dvakrat začeli vrtniti in iskati nove vrelce poleg starih, ki jih imajo v hotelu Toplice. Rezultati obkari niso bili najbolj spodbudni. Drugič so sicer dobili vrelce pod hotelom Golf; to vodo zdaj segrevajo in uporabljajo v bazenu hotela, vendar vrtnja obkari niso zaključili zaradi pomanjkanja denarja, tako da končne besede še ni mogoče izreči o tem, ali se raziskovanje izplača ali bi bilo bolje prenehati misliti na nove vrelce.

Strokovnjaki menijo, da bi lahko dobili nove vrelce s temperaturo, ki bi omogočala kopanje v kopališčih, hotelskih bazenih in podobno.

Geološki zavod Slovenije bo zdaj izdelal predlog novih vrtn in predvidel tudi stroške, nato pa se bodo na Bledu odločili. B. BENEDIK

Poslovni razmah „Iskre“

Za letos načrtujejo 31% višjo vrednost proizvodnje — Večji izvoz

KRANJ, 23. maja. — Iskra bo letos dosegla še močnejši poslovni razmah kot lani, saj se bo vrednost proizvodnje povečala kar za 31%.

Ko so ocenjevali lanske rezultate, so ugotovili, da so bili sprito težjeje gospodarske položaja ugodni. Za planom so sicer ponekod porabili za opremo in s tem precej posodobili proizvodnjo in zvišali produktivnost. Izvoz bodo povečali za do tretjino in z vrednostjo 53 milijonov dolarjev obdržali prvo mesto med slovenskimi izvozniki.

Prihodnji teden bo izdelan predlog samoupravnega sporazuma o združitvi Iskre in Gorenja.

L. S.

Začetek sodelovanja

Tržišče Nigerije je privlačno za jugoslovansko gospodarstvo - Poslovna skupnost in priprava na ustanovitev mešane družbe - Možnosti tesnejših stikov

Blagovna menjava med Jugoslavijo in Nigerijo je majhna, čeprav obstajajo ugodni pogoji za razširitev gospodarskih stikov. Finančno najmočnejša, z največjim trgom v Afriki in ne nazadnje tudi politično stabilna, je ta dežela privlačna za jugoslovansko slovensko gospodarstvo.

Na pragu 102. leta

Življenje je znati živeti

Anton Planinšek (Mežica) praznoval včeraj 101. rojstni dan — Vsi so ponosni nanj — Rad se pogovarja

24. maja je praznoval v Mrvovem v Mežici 101. leto svojega življenja Anton Planinšek. Ni mu videti.

Tisti, ki ga poznajo ali pa tudi prvič vidijo, bi mu prisodili, da jih ima okoli osemdeset. Od njegovega samo njegovi najbližji, v Mariboru. Vlak bo odpeljal iz Ljubljane ob 6.08, iz Maribora pa se bo vračal ob 15.21. Kdaj bo začel voziti ne vemo, ker jim tovarna še ni poslala vagonov, bržkone pa ne pred začetkom julija.

Kopalni vlaki bodo vozili med Ljubljano in Reko ter Koprno tako kot lansko sezono.

ANDREJ PIRKOVIC

24. maja je praznoval v Mrvovem v Mežici 101. leto svojega življenja Anton Planinšek. Ni mu videti.

Tisti, ki ga poznajo ali pa tudi prvič vidijo, bi mu prisodili, da jih ima okoli osemdeset. Od njegovega samo njegovi najbližji, v Mariboru. Vlak bo odpeljal iz Ljubljane ob 6.08, iz Maribora pa se bo vračal ob 15.21. Kdaj bo začel voziti ne vemo, ker jim tovarna še ni poslala vagonov, bržkone pa ne pred začetkom julija.

Kopalni vlaki bodo vozili med Ljubljano in Reko ter Koprno tako kot lansko sezono.

ANDREJ PIRKOVIC

24. maja je praznoval v Mrvovem v Mežici 101. leto svojega življenja Anton Planinšek. Ni mu videti.

Tisti, ki ga poznajo ali pa tudi prvič vidijo, bi mu prisodili, da jih ima okoli osemdeset. Od njegovega samo njegovi najbližji, v Mariboru. Vlak bo odpeljal iz Ljubljane ob 6.08, iz Maribora pa se bo vračal ob 15.21. Kdaj bo začel voziti ne vemo, ker jim tovarna še ni poslala vagonov, bržkone pa ne pred začetkom julija.

Kopalni vlaki bodo vozili med Ljubljano in Reko ter Koprno tako kot lansko sezono.

ANDREJ PIRKOVIC

ANTON PLANINŠEK — Rojen leta 1873.

Foto: F. J.

FRANCI JURAC

Inflacija je vse močnejša

Svet ne pozna več zmernega ritma podražitev — Strokovnjaki dajejo slutiti, da bo inflacija poslej 15- do 25-odstotna — Je umestno vprašanje, če morda ne preti nova gospodarska kriza?

Jevtušenkova "vrnitev"

V »Literturni gazeti« objavljala novo pesništvo z naslovom »Zunaj ljudstva ni pesnikov«

MOSKVA, 22. maja. (Tanjug). — »Enfant terrible« sovjetske poezije Jevgenij Jevtušenko je spet na stolpcih »Literturne gazete«, ki ga je pred tremi meseci kritizirala zaradi stališča o Solženicynovem izgonu. Takrat so v tem časopisu zapisali, naj se Jevtušenko zresni, saj mu leta — imna jih že čez štirideset — ne dovoljuje, da bi — ravnal kot »politični Dalton«. Jevtušenka so potem za nekaj mesecev umaknili iz Moskve. Prav »Literturna gazeta« ga je kot posebnega poročevalca poslala na največje sovjetsko gradbišče — Kampski avto zavod, s katerega je pesnik prisnel pesnitve. To je časopis danes tudi objavil in pomeni svojevrstno Jevtušenko vrnitev.

Dosleden svojemu gledanju na stvari Jevtušenko v svoji pesnitvi »Zunaj ljudstva ni pesnikov« polemizira s svojimi kritiki, ki so mu svetovali, naj se zresni, pa tudi s tistimi, ki niti v poeziji niti v življenju niso sposobni videti resničnih vrednot ljudstva, delavskega razreda in drugih.

»V tem času sem živel med delavci, graditelji, čas sem preživel na gradbiščih. Bilo je veliko odprtih, resnih pogovorov o problemih naše tovarne pa tudi o problemih našega življenja,« piše Jevtušenko v uvodu k pesnitvi.

V sami pesnitvi, ki jo objavljajo v odlomkih, pesnik pravi, da so njemu prav tako tudi »spovedovalci kot tehnikar«, med prvimi in med drugimi so lenobe, karieristi in podobni ter da je proti vsakršnemu idealizmu. Jevtušenko se roga delavcem s plakatom, za katere pravi, da nimajo ničesar skupnega z resničnostjo — roga se »sudarnikom-lutkami«, ki so samo v okras različnim sestankom.

Jevtušenko po svoje obračunava tudi s svojimi kritiki — pesniki, ki so polni »jekla in betona«, niso pa sposobni videti in občutiti pravega življenja in pravih problemov, in proti pogledu na življenje »skozi hokej in nogomet« ter proti televizijskemu poneumljanju ljudi.

Na svetovnem gospodarskem prizorišču je inflacija v zadnjem času prav gotovo najbolj pereč problem. Pred nekaj leti je bila inflacijska stopnja v razvitih državah po 3 do 4 odstotke na leto nekaj povsem normalnega, vse kar je preseglo ta odstotek pa je bilo že znamenje za preplah. Zadeve pa se zelo hitro spreminjajo. Spremenilo se je tudi gledanje na inflacijo in prav zato je današnja podoba svetovnega gospodarstva precej drugačna kot je bila še pred nekaj leti.

Za primer bomo navedli pravkar objavljene podatke organizacije OECD, iz katerih izhaja, da je konec tega trimesečja dosegla inflacijska stopnja v Grčiji — 33,4 odstotke, Islandiji — 32,2, na Portugalskem — 30, na Japonskem — 24, v Turčiji — 19,2, na Finskem — 17,3, v Španiji — 15,7, Italiji — 14,3, na Danskem — 14,1, v Veliki Britaniji — 13,5, Avstraliji — 13,2, Franciji — 12,2, Švedski — 10,8, Kanadi — 10,4, ZDA — 10,2, Švici — 9,7, Belgiji — 9,5, na Nizozemskem — 9,3, v Avstriji — 9 in v ZR Nemčiji — 7,2 odstotka.

Torej, v nekaj letih so te države in ne samo te, prešle z zmernega ritma povečane inflacijske stopnje v višini 3 do 4 odstotke na raven, ki je že zdaj povprečno večja kot 10 odstotkov. Vse to pri mnogih strokovnjakih daje slutiti, da bo svet kmalu soočen z novim srednjim povečanjem inflacijske stopnje od 15 do 25 odstotkov. In prav zaradi tega se vse pogostje postavljajo vprašanja ali takšna gibanja v svetovnem gospodarstvu utegnejo povzročiti novo veliko gospodarsko krizo na svetu.

Vprašanje je vsekakor zelo zapleteno in v takšnih primerih je zelo nevarno karkoli napovedovati. Kljub temu,

da je današnji sistem svetovnega gospodarstva soočen s številnimi težavami in da na mnogih krajih pokajo šivi, pa ne moremo domnevati, da bi se kriza, kakršna je bila med dvema svetovnima vojnama, lahko ponovila v današnjih razmerah. Ničve pa ne dvomi, v to, da se bodo zadeve neizogibno spreminjale, predvsem kar zadeva odnose držav v razvoju z razvitimi državami. Te spremembe bodo samo pospešile delovanje svetovnega gospodarskega sistema, ki ga zdaj pestijo številne bolezni.

Z inflacijo je torej računati za daljše obdobje. Kako pa bo v prihodnosti vplivala na svetovni gospodarski problem, pa je zelo odvisno od trdnosti denarnega in finančnega sistema na svetu. Na tem področju pa zadeve še zdaleč niso dobre. Če je verjetno neki analizi znanega newyorškega bančnega časopisa, ne kaže nič prida, saj se iz meo 150 svetovnih valut le 10 lahko pohvali z nekoliko večjo trdnostjo. Seznam pa je zanimiv, ker ne zajema valut večine gospodarsko najbolj razvitih držav. Teh deset srečnih valut so denar Bahreina, Kanade, Hongkonga, Kuvajta, Libanona, Nizozemske, Saudske Arabije, Švice, Združenih arabskih emiratov in ZR

Nemčije. Vse druge valute, je rečeno v omenjeni analizi, so daleč od trdnosti in zato se ne smemo čuditi podarkom, da je bilo od konca druge svetovne vojne kar 1400 devalvacij.

Ne bi takšne pretrese vsaj nekoliko omilili, so svetovni denarni izvedenci, uvedli drseče tečaje. To je danes vsekakor manjša težava kot pa režim trdnih tečajev. Vendar pa najmočnejše velike devize izgube nekaterih velikih svetovnih bank ter poročila, da se evropsko tržišče vse bolj usmerja na kratkoročne posle, nedvoumno kažejo, da je svet soočen z hudo denarno krizo. Zal pa kaže, da se tudi največji izvedenci ne zavedajo tega dejstva in zavračajo ugotovitve o denarni krizi. Povsem zanesljivo je, da si danes ne moremo zamisliti brez drsečih tečajev. To kar so doživeli nekateri bančniki, ko so skušali zagotoviti termanško pokritje vsem kontinentom, pa kaže, da je tveganje znatno večje kot v primeru trdnih tečajev.

NAROČITE SE NA PRIMORSKI DNEVNIK

Okence v svet

Da ne bo nesporazuma, naj že kar takoj na začetku pomenimo, da je knjigo, ki je v teh dneh dvignila veliko prahu na angleškem otoku in postala best-seller št. 1, napisala pisateljica Jan Morris, ki je bila še lani možki po imenu James Morris.

»35 let kot možki, deset let nekaj vmesnega, preostanek življenja pa kot jaz,« povzema svoje življenje 46-letna pisateljica Jan Morris, ki je nenasvaden, vendar resnično zgodbo svojega življenja, spremembo spola in vzroke, ki so privedli do tega, opisala v nedavno izšli knjigi z naslovom »Uganka« (Conundrum).

In še eno polnosilno prahu pravzaprav ni dvignila toliko knjiga kot pisateljica (oziroma njen

celo pol poti spremljal silovito in zmagovito odpravo na Mount Everest ter s poročanjem o njej postal znan po vsem svetu. Kasneje je napisal vrsto dobro ocenjenih (moških) knjig. Vrh vsega — in to je nedvomno res prava »uganka« — pa je bil sredno poročen in je oče (pardon, zdaj pravzaprav mati) petih otrok. Njegova žena Elizabeth je že pred poroko vedela za njegove skrivne želje, vendar se je kljub temu poročila z njim. V srečnem zakoncu in očetu Jamesu pa je vseeno iz leta v leto čedalje bolj narasčala želja po preobrazbi. Moško telo mu je postajalo nasilni oklep njegovega »ženskega bistva«. James je obredel vrsto znanih in

meniti (dobesedno) v meo in kri. Kakih deset let se je polnil z vsemočnim, hormonskimi tabletami, potem pa je — po možki po ženska — odšel v Casablanca, kjer mu je znan kirurg in specialist za spreminjanje spola s kirurškim nožem odstranil še zadnje svedove moškosti. Po vseh mukah in težavah je James Morris postal ženska Jan Morris. Njegova bivša žena, s katero sta si še sedaj zvesta prijatelja (prijateljica), pa je po neklih zamotanih kombinacijah postala njegova (njena) — svakinja.

»In kaj, za božjo voljo, naj počne Morris s svojim ženskim telesom?« so za gnali vrt in kri kritiki (predvsem tisti v ženskih krilih), ki so povsem pozabili na ocenjevanje knjige z literarno kritičnimi očali in so se namesto na knjigo vrgli na pisateljico samo. Predvsem ima Jan Morris, podobno kot nekdanji James Morris, zelo svojevrstne poglede na moški in ženski spol. Tako za Jan kot za Jamesa so moški vedno nagnjeni k brutalnosti in pogosti spolni obsedenosti, medtem ko

so — z Janinimi besedami — ženske »brezposelnosti«. Spoi da je stvar sušev »usjes au »gnp oziroma Jamesova spoina diuema,« piše ocenjevalec knjige V. S. Pritchett (nedavno novo izvoljen predsednik mednarodnega PEN kluba) »je preobrazila v krizarski boj v imenu perfekcije.«

Jan Morris pa si e na kopala tudi jezo britanskih poročal za žensko eman ciparko. Menda je zavrgla sijajno priložnost, da bi kot nekdanji energični možki prevzela vodilno vlogo pri zagovarjanju ženskega spola. Jan Morris pa je, nasprotno, prevzela z ženskimi telesom tudi »žensko inferiornost.« Odkrila sem, da imajo možki raje takšne ženske ki manj govorje, manj vedo, ki so manj sposobne in manj egocentrične kot oni sami. Rade volje sem se podredila takšni »vlogi,« pravi pohlevno v ženski osebi nekdanji možki »zar misice so opietae pod samim vrhom Mount Everest.« Za britansko eman ciparko (avtorico knjige »Ženski evnuh«) Germaine Greerovo, pa je Jan navzilo operaciji še vedno čisto navaden »kastriiran in s hormoni nabit, možki.«

Uloga Jan se je tako znašla spet tam, kjer je bila nekoč, nekeje vmesne ženske jo zavračajo, možke pa kar trese ob misli, kaj bi bilo, če bi, ko bi ...

Uganka torej še vedno ostaja — uganka.

MITJA MERSOL

Uganka

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

KOLESTARSTVO

V OSMI ETAPI «GIRA»

F. BITOSSI ŽE DRUGIČ
PREMAGAL SPRINTERJE

Danes na sporedu naporna etapa

MACERATA, 24. — Štirinredsetletni Franco Bitossi je že drugi premagal vse najboljše sprinterje na letošnji kolesarski dirki po Italiji. Po 150 kilometrih nezanimive vožnje je italijanski kolesar prav na ciljni ravlini v Macerati, kamor je «Giro» prispel po štiridesetih letih, premagal Kolumbijca Rodrigueza (Gimondijeva klubskega tovariša), Bortolotta, ki je bil prvi med neprofesionalci ter mladega Francese Moserja. Današnja etapa je potekala v glavnem ob jadranski obali, le zadnjih 30 kilometrov je zavila v notranost in pot se je poglagoma dvigala do 315 metrov nadmorske višine v Macerati.

Jutri pa bo kolesarje čakala trša preskušnja, saj bodo v 188 km vozili tudi preko 1.400 metrov visokega hriba Carpegna, ki se nahaja le nekaj kilometrov pred ciljem.

VRSTNI RED NA CILJU

1. Franco Bitossi (It.) v 4.19'08" s povprečno hitrostjo 34,356 km na uro
2. Martin Rodriguez (Kol.)
3. Claudio Bortolotto (It.)
4. Francesco Moser (It.)
5. Victor Van Schill (Bel.)
6. Fontanelli (It.)
7. Gavazzi (It.)
8. Tosello (It.)
9. Pfenninger (Bel.)
10. Francioni (It.)

SKUPNA LEŠTICA po 8. etapi

1. Fuente (Sp.) 40.48'49"
2. Gimondi (Fr.) 40.28'28"
3. Zilioli (It.) 30'

4. Battaglin (It.) v istem času
5. Moser (It.) zaost. 32"
6. Uribe Zubia (Sp.) 34"
7. De Vlaeminck (Bel.) 35"
8. Bitossi (It.)
9. Merckx (Bel.)
10. Conti (It.)
11. Baronchelli (It.) 37"
12. Ritter (Dan.) 38"
13. Riccomi (It.) 1'00"
14. Lopez Carril (Sp.)
15. Kuiper (Niz.) 1'40"

AVTOMOBILIZEM

MONTECARLO, 24. — Avstrijec Nikki Lauda je na današnjih poskusnih avtomobilskih vožnjah postavil nov rekord na avtomobilski progi v Monte Carlu, kjer je s 3,278 km dolg krog prevozil v 1'26"3 s povprečno hitrostjo 136,741 km na uro.

KOŠARKA

PARIZ, 24. — V košarkarski tekmi za evropski pokal narodov je Italija premagala Francijo s 73:63, ZRN pa Jugoslavijo z 68:65.

ŠPORT NA TV

Italijanska televizija bo danes prenašala boksarsko srečanje za naslov svetovnega prvaka srednjetežke kategorije med Briscoejem in Valdeozom. Prenos iz Monte Carla se bo pričel ob 22.30 na drugem sporedu.

ODOBJKA

Poslovilna tekma domovcev
pred domačim občinstvom

Nabrežinke se bodo borile za nastop na kvalifikacijskem turnirju - Zadnja tekma tudi za igralke Bora

Drvi bo goriški Dom odigral svojo zadnjo tekmo v letošnjem prvenstvu 1. moške divizije in se bo tako poslovil letos od svoje publike. Zadnji nastop domovcev, ki bo na domačem igrišču v Gorici, bo proti petovrčnemu Libertasu iz Turjaka.

Tekma bi morala biti zanimiva, saj se bodo naši fantje skušali maščevati za poraz, ki so ga doživeli v Turjaku v prvem delu prvenstva.

I. K.

Odbojkarji Bora odhajajo popoldne v Remanzacco pri Vidmu na zadnjo letošnje prvenstveno obveznost. Spoprijeli se bodo namreč z domačo šesterko Aurora, ki je druga na lestvici in zaostaja za Tržačani za štiri točke. Pomprilni pa je treba, da je ta ekipa igrala tekmo manj, ker je bilo srečanje z Noncellom preloženo na kasnejši datum. Po vsej verjetnosti bo Aurora zmagała tudi v tej tekmi in razlika na lestvici se bo zmanjšala na samo dve točki. Drevišnji nasprotiki torkrat resno računajo na zmago. Že to, da se ne igra po prvotno določenem koledarju ob 20.30 zvečer v telovadnici, toda ob 17. uri na odprtem, nam jasno pove, da se Aurora poslužuje vseh pikov, da bi uspeła. Tudi v Trstu so

prišli ti nasprotniki 19. marca s trdnim namenom, da bodo pospravili ves izkupicek. Njihove želje pa so znali borovci hitro in dokaj uspešno potešiti. Odpravili so jih s prepričljivim 3:0 in njihov komentar je bil, da res niso mislili, da je Bor tako močan. Tržačani odhajajo na to gostovanje v najboljši postavi s trdnim prepričanjem, da premagajo še to, pa čeprav najhujšo prvenstveno oviro.

1. divizija — članice

Drvi se bosta v Foljano spopadla zmagovalec dveh skupin tega prvenstva, PAV Dormisch iz Vidma in Sokol iz Nabrežine. Končni zmagovalec tega neposrednega srečanja bo imel odprto pot na sklepni kvalifikacijski turnir za napredovanje v 3. ligo. Obe šesterki sta bili premočni zmagovalki v svojih skupinah. Zastopnice iz Vidma so dvakrat potegnile krajši konec in to proti Slogi in tržaškemu Interju. Odbojkarice Sokola pa niso natele na enakovrednega nasprotnika. Izkupicek so prepuštile samo preslabemu AGI iz Gorice, toda brez boja, ker so Nabrežinke prišle v Gorico z zamudo. Nocoj se igra na nevtralnem igrišču in oba nasprotnika bosta tako imela enake pogoje.

2. divizija — članice

Danes in jutri bodo odigrali zadnje kolo tudi v skupini A te kategorije. V poslovnem nastopu bodo mlade odbojkarice Bora gostile Sv. Jakob. Prvo srečanje se je končalo s 3:2 za borovke, ki morajo tudi tokrat zmagati, če hočejo osvojiti drugo mesto na končni lestvici, ker obstaja nevarnost, da jih CUS prehiti. Glede na dobro igranje mladih borovk lahko pričakujemo njihov zmago.

MLADINSKE IGRE

Danes se bo pričel pokrajinski del mladinskih iger v odbojki za dekleta. V tržaški pokrajini bo nastopalo pet peterk, in sicer Komtoveč z dvema ekipama ter Bor, šola Benco in Casa del Fanciullo s po eno šesterko.

G. F.

Brežanke zaključile
prvenstvo C lige

Prejšnji teden so Brežanke zaključile prvenstvo C lige. Zadnjo tekmo so odigrale v Padovi proti tamkajšnjemu GUS in so se tudi vrnile v gostovanja premagane. Tako so končale prvenstvo v sredini lestvice, čeprav je bilo po prvem delu prvenstva upati na kaj več. Tedaj so bile namreč druge, z enakim številom točk kot Summano, ki je zasedel končno prvo mesto. V nadaljevanju prvenstva pa so dekleta iz dolinske občine izgubljale tekmo za tekmo ter so zmagale samo enkrat (proti Šibkem Summanu iz Pivene Rocchette). S to zmago pa so si matematično zagotovile obstanek v C ligi. Vzrok za te slabe rezultate moramo iskati predvsem v številnih poškodbah, ki so dolete ekipo v drugem delu prvenstva.

S skoraj dokončno postavbo je Švedska igrala prijateljsko tekmo 1. maja proti Zah. Nemčiji. Zmagali so Nemci z 2:0, vesti o Švedski pa so bile dokaj dobre. Goste podaja na sredini igrišča so neoposobilo hitre prodore nemških napadalcev, stoperji Karlsson pa je povsem obvladal nevarnega Gerda Müllerja. Grad je nekajkrat tudi ustavil Netzerja. Torstenson (ki igra v Nemčiji pri Bayernu) se je med nemškimi branilci odlično znašel in nekajkrat nevarno prodrl v kazenski prostor. Nekdanji as Kindvall, ki je igral pri nizozemskem Feyenoordu in z njim dosegel lepe uspehe (tudi evropski pokal prvakov), se je kot izjema vrnil v domovino, je pa le senca nekdanjega dobovitega igralca. Niti ni gotovo, če mu bo Eriksson dodelil mesto v prvi postavi.

Trener Eriksson in celotna vrsta se zavedajo, da je nastop na svetovnem prvenstvu le formalna dolžnost za domovino. «Uvrstitev na SP je za nas že preštetu uspeh, ki dokazuje, da je švedski nogomet, kljub vsemu, še vedno na dobri mednarodni ravni», je mnenje Erikssona.

Bruno Krizman

V PRVI MOŠKI DIVIZIJI

Na svetovnem prvenstvu Italija
gotovo med četverico najboljših

Zahodna Nemčija nesporen favorit za končno zmago

Italijanska nogometna reprezentanca ima 45 odstotkov možnosti, da osvoji naslov svetovnega nogometnega prvaka, najdelikatnejšo tekmo pa bodo «azzurri» odigrali 19. junija z Argentino. Prsenčenje bo na svetovnem nogometnem prvenstvu pripravila Nizozemska. Zah. Nemčija ima največ možnosti za končno zmago, italijanski igralci bi se lahko znašli v škripih zaradi igre, ki je potrebna na svetovnem prvenstvu, kjer se igra skoro vsak dan.

Te ugotovitve so izsledke ankete, ki jo je izvedla tiskovna agencija ANSA tri tedne pred pričetkom letošnje največje nogometne manifestacije, odgovarjali pa so vsi trenerji italijanskih prvoligaških klubov, ki so se izrekli za Poljsko, dva pa za Jugoslavijo in Zah. Nemčijo.

PRVO VPRAŠANJE: «Koliko možnosti ima Italija, v odstotkih, za osvojitve naslova svetovnega prvaka?»

Največji optimist je bil trener Giancarlo Cadé, ki je «azzurri» dal kar 70 odstotkov možnosti, največji pesimist pa je bil trener Sampdorje Vincenzi (le 20 odstotkov).

DRUGO VPRAŠANJE: «Katera tekma bo najdelikatnejša za Italijo?»

Edinole Silvestri je bil mnenja, da bo najhujša prva tekma, ko bo Italija igrala s Haitijem. Večina pa je se strinjala, da bo največ pregled dela italijanskim reprezentancam.

VAM

KOSARKA

Borovci se bodo skušali
oddolžiti za hud poraz

Danes zaključek turnirja «Casa della Lampada»

Jutri čaka borovce težka naloga. Naši košarkarji bodo namreč v gosteh igrali proti močni peterki Don Bosco, ki je, tako kot Bor, pri vrhu lestvice. Že v prvem srečanju so «plavi» proti tej ekipi doživeli hud poraz in se bodo zato skušali v tej tekmi oddolžiti za spodrsaj v prvem delu prvenstva. Poleg tega bodo naši košarkarji branili prvo mesto na lestvici, zaradi česar bodo morali proti Don Boscu zanesljivo igrati v obrambi, saj so Tržačani nevarni predvsem z meti od daleč in zaradi hitrih protinapadov. Mladi trener Leo Koren bo lahko računal na te igralce: Barazzutti, Francia, Klobas, Drasici, Kufersin, Ambrožič, Hrvatit, Vatovec, Štokelj in Laković.

Borovci naj se zberejo ob 10.30 na odprtem igrišču v Ulici Istria.

Turnir CDL

Drvi se bo z odločilno tekmo za prvo mesto med Lloydom Adriaticom in Italsidrom zaključil uspešni turnir za trofeje Casa della Lampada.

L. Adriatico 4 4 0 331:222 8
Italsidr 4 4 0 291:211 8
Motori Plet 5 2 3 314:278 6
Libertas Plet 5 2 3 314:348 4
Servolana 5 1 4 288:355 2
Bor 5 0 5 276:400 0
b. l.

TURNIR PRIJATELJSTVA

V prvem kolu košarkarskega turnirja prijateljskega za kadete je Bor premagal Italsidr s 83:76.

NOGOMET

PO ANKETI MED ITALIJANSKIMI TRENERJI

Na svetovnem prvenstvu Italija
gotovo med četverico najboljših

Zahodna Nemčija nesporen favorit za končno zmago

Italijanska nogometna reprezentanca ima 45 odstotkov možnosti, da osvoji naslov svetovnega nogometnega prvaka, najdelikatnejšo tekmo pa bodo «azzurri» odigrali 19. junija z Argentino. Prsenčenje bo na svetovnem nogometnem prvenstvu pripravila Nizozemska. Zah. Nemčija ima največ možnosti za končno zmago, italijanski igralci bi se lahko znašli v škripih zaradi igre, ki je potrebna na svetovnem prvenstvu, kjer se igra skoro vsak dan.

Te ugotovitve so izsledke ankete, ki jo je izvedla tiskovna agencija ANSA tri tedne pred pričetkom letošnje največje nogometne manifestacije, odgovarjali pa so vsi trenerji italijanskih prvoligaških klubov, ki so se izrekli za Poljsko, dva pa za Jugoslavijo in Zah. Nemčijo.

PRVO VPRAŠANJE: «Koliko možnosti ima Italija, v odstotkih, za osvojitve naslova svetovnega prvaka?»

Največji optimist je bil trener Giancarlo Cadé, ki je «azzurri» dal kar 70 odstotkov možnosti, največji pesimist pa je bil trener Sampdorje Vincenzi (le 20 odstotkov).

DRUGO VPRAŠANJE: «Katera tekma bo najdelikatnejša za Italijo?»

Edinole Silvestri je bil mnenja, da bo najhujša prva tekma, ko bo Italija igrala s Haitijem. Večina pa je se strinjala, da bo največ pregled dela italijanskim reprezentancam.

STOCKHOLM, 24. — V drugem kolu nogometnega mladinskega turnirja UEFA je Jugoslavija premagala Vzhodno Nemčijo z 1:0.

ROSTOCK, 24. — V prijateljski nogometni tekmi je reprezentanca Vzhodne Nemčije premagala Norveško z 1:0.

MONTEVIDEO, 24. — Urugvaj, ki bo nastopal na svetovnem nogometnem prvenstvu v Zah. Nemčiji, bo odigral prvo prijateljsko tekmo v Evropi 31. maja v Atenah z Olimpiakosom.

TENIS

MUENCHEN, 24. — Jugoslovanska teniška igralca Mima Jaušovec se je uvrstila v polfinale mednarodnega teniškega turnirja v Zah. Nemčiji, potem ko je danes premagala domačino Eppinhausovo.

KOLESTARSTVO

Kolesarji lonjerskega kluba Adria bodo jutri nastopili na dveh dirkah v Trstu.

Prod (Libertas Trst): «Z mladimi se človek zabava, ko trenira. S starimi, kot jih imam jaz, pa je vedno večja tragedija.»

Tudi sodniki so bili z borovci povsem zadovoljni. Kot vidimo, so naši košarkarji, kljub zadnjemu mestu, zapustili dober vtis. In to je bil tudi cilj Borovega moštva: dati možnost mladim, da se na kakovostnem turnirju uveljavijo kot igralci in kot športniki.

Drvi bo po tekmi Lloyd Adriatico - Italsidr, ki se bo pričela ob 20.30, nagajevanje. Vabljeni so tudi vsi borovci košarkarji.

LESTVICA

L. Adriatico 4 4 0 331:222 8
Italsidr 4 4 0 291:211 8
Motori Plet 5 2 3 314:278 6
Libertas Plet 5 2 3 314:348 4
Servolana 5 1 4 288:355 2
Bor 5 0 5 276:400 0
b. l.

TURNIR PRIJATELJSTVA

V prvem kolu košarkarskega turnirja prijateljskega za kadete je Bor premagal Italsidr s 83:76.

tantum Argentina, nekateri pa se bojijo tudi Poljakov.

TRETJE VPRAŠANJE: «Kaj bi lahko predstavljalo največji izziv za Italijo na SP?»

Mnenja so bila pri tem vprašanju deljena, predvsem kar zadeva atletsko pripravo posameznih igralcev, ki naj bi ne bili sposobni vzdržati napovov vsakdanjih nastopov. Precej pa naj bi vplivalo tudi komaj zaključeno državno prvenstvo, ki je med najtežavnejšimi v Evropi. Nevarno pa je tudi prepičanje igralcev, da so najmočnejši in podcenjevat nasprotnika.

ČETRTO VPRAŠANJE: «Katera ekipa bi lahko pripravila presenečenje na SP v Münchnu?»

Deset trenerjev je brez odlašanja izjavilo, da bo največje presenečenje pripravila Nizozemska, ki mora dokazati, da niso uspehi njenih klubov le slučaj. Trije trenerji pa so se izrekli za Poljsko, dva pa za Jugoslavijo in Zah. Nemčijo.

PETO VPRAŠANJE: «Kakšna bo vaša končna lestvica, če naj verjamemo «bookmakerjem», ki vidijo možne zmagovalec v Zah. Nemčiji, Braziliji, Italiji in Nizozemski?»

Italijanski trenerji niso omahovali z odgovori na to vprašanje. Prva bo po njihovem mnenju Zahodna Nemčija, druga Italija, tretja pa Nizozemska ali Brazilija. Vendar pa so mnogi izrazili mnenje, da je trenutno precej tvegano napovedovati zmagovalec, kajti prej bi morali videti kako prvenstveno tekmo, saj je prava neznanca predvsem Brazilija, ki bo nastopala brez Peleja. Zahodna Nemčija pa bo imela na svoji strani še občinstvo, saj bo igrala na domačem terenu.

KASTA vabi svoje člane, dijake trišolske slovenske trgovske akademije in simpatizante, da se udeležijo tradicionalne nogometne tekme KASTA — «Trgovskas», ki bo danes, 25. t.m. ob 15. uri na nogometnem igrišču na Padričah.

Start bo ob 9. uri na vrtu Prostvetnega doma na Opčinah.

KASTA vabi svoje člane, dijake trišolske slovenske trgovske akademije in simpatizante, da se udeležijo tradicionalne nogometne tekme KASTA — «Trgovskas», ki bo danes, 25. t.m. ob 15. uri na nogometnem igrišču na Padričah.

STOCKHOLM, 24. — V drugem kolu nogometnega mladinskega turnirja UEFA je Jugoslavija premagala Vzhodno Nemčijo z 1:0.

ROSTOCK, 24. — V prijateljski nogometni tekmi je reprezentanca Vzhodne Nemčije premagala Norveško z 1:0.

MONTEVIDEO, 24. — Urugvaj, ki bo nastopal na svetovnem nogometnem prvenstvu v Zah. Nemčiji, bo odigral prvo prijateljsko tekmo v Evropi 31. maja v Atenah z Olimpiakosom.

TENIS

MUENCHEN, 24. — Jugoslovanska teniška igralca Mima Jaušovec se je uvrstila v polfinale mednarodnega teniškega turnirja v Zah. Nemčiji, potem ko je danes premagala domačino Eppinhausovo.

KOLESTARSTVO

Kolesarji lonjerskega kluba Adria bodo jutri nastopili na dveh dirkah v Trstu.

Prod (Libertas Trst): «Z mladimi se človek zabava, ko trenira. S starimi, kot jih imam jaz, pa je vedno večja tragedija.»

Tudi sodniki so bili z borovci povsem zadovoljni. Kot vidimo, so naši košarkarji, kljub zadnjemu mestu, zapustili dober vtis. In to je bil tudi cilj Borovega moštva: dati možnost mladim, da se na kakovostnem turnirju uveljavijo kot igralci in kot športniki.

Drvi bo po tekmi Lloyd Adriatico - Italsidr, ki se bo pričela ob 20.30, nagajevanje. Vabljeni so tudi vsi borovci košarkarji.

LESTVICA

L. Adriatico 4 4 0 331:222 8
Italsidr 4 4 0 291:211 8
Motori Plet 5 2 3 314:278 6
Libertas Plet 5 2 3 314:348 4
Servolana 5 1 4 288:355 2
Bor 5 0 5 276:400 0
b. l.

TURNIR PRIJATELJSTVA

V prvem kolu košarkarskega turnirja prijateljskega za kadete je Bor premagal Italsidr s 83:76.

kah. Začetniki bodo teknovali v Ceresetu, amaterji pa v San Gotardu pri Vidmu. Obe dirki bosta precej zanimivi, saj si najmlajši predstavniki nabirajo izkušnje za bodoče nastope, amaterji pa se pripravljajo za deželno prvenstvo, ki bo 9. junija v Čedadu.

MLADINSKE IGRE

Jutri bo v Trstu na sporedu izločilno občinsko tekmovalje v sklopu mladinskih iger v lokostrelstvu. Najboljši bodo nastopili na vsrednjem finalu, ki bo septembra v Cotignoli. Tekmovanje se bo pričelo ob 9.45 v Bazovici.

KARTING

Danes in jutri bo v Ljubljani v Javnih skladiščih veliko mednarodno tekmovalje v kartingu, ki bo potekalo pod okriljem mednarodne avtomobilske zveze. Med drugimi dirkami bo na sporedu tudi troboj v razredu C/125 ccm med Poljsko, Jugoslavijo in ZRN. V razredu A/100 ccm pa bo mednarodno tekmovalje za nagrado mesta Ljubljane.

OBVESTILA

SPDT priredi v nedeljo, 2. junija, v okviru proslav 70-letnice ustanovitve društva

ORIENTACIJSKI POHOD za otroke do 11. leta, za mladince do 18. leta ter za odrasle od 18. leta dalje.

Start bo ob 9. uri na vrtu Prostvetnega doma na Opčinah.

KASTA vabi svoje člane, dijake trišolske slovenske trgovske akademije in simpatizante, da se udeležijo tradicionalne nogometne tekme KASTA — «Trgovskas», ki bo danes, 25. t.m. ob 15. uri na nogometnem igrišču na Padričah.

STOCKHOLM, 24. — V drugem kolu nogometnega mladinskega turnirja UEFA je Jugoslavija premagala Vzhodno Nemčijo z 1:0.

ROSTOCK, 24. — V prijateljski nogometni tekmi je reprezentanca Vzhodne Nemčije premagala Norveško z 1:0.

MONTEVIDEO, 24. — Urugvaj, ki bo nastopal na svetovnem nogometnem prvenstvu v Zah. Nemčiji, bo odigral prvo prijateljsko tekmo v Evropi 31. maja v Atenah z Olimpiakosom.

TENIS

MUENCHEN, 24. — Jugoslovanska teniška igralca Mima Jaušovec se je uvrstila v polfinale mednarodnega teniškega turnirja v Zah. Nemčiji, potem ko je danes premagala domačino Eppinhausovo.

KOLESTARSTVO

Kolesarji lonjerskega kluba Adria bodo jutri nastopili na dveh dirkah v Trstu.

Prod (Libertas Trst): «Z mladimi se človek zabava, ko trenira. S starimi, kot jih imam jaz, pa je vedno večja tragedija.»

Tudi sodniki so bili z borovci povsem zadovoljni. Kot vidimo, so naši košarkarji, kljub zadnjemu mestu, zapustili dober vtis. In to je bil tudi cilj Borovega moštva: dati možnost mladim, da se na kakovostnem turnirju uveljavijo kot igralci in kot športniki.

Drvi bo po tekmi Lloyd Adriatico - Italsidr, ki se bo pričela ob 20.30, nagajevanje. Vabljeni so tudi vsi borovci košarkarji.

LESTVICA

L. Adriatico 4 4 0 331:222 8
Italsidr 4 4 0 291:211 8
Motori Plet 5 2 3 314:278 6
Libertas Plet 5 2 3 314:348 4
Servolana 5 1 4 288:355 2
Bor 5 0 5 276:400 0
b. l.

TURNIR PRIJATELJSTVA

V prvem kolu košarkarskega turnirja prijateljskega za kadete je Bor premagal Italsidr s 83:76.

Predstavljamo finaliste svetovnega nogometnega prvenstva

Švedska: le senca nekdanjih prvakov

Skoraj polovica igralcev nastopa v tujini

Končna lestvica prve kvalifikacijske skupine nam jasno pove, da je ta bila med najbolj dramatičnimi, saj so tri ekipe imele enako število točk. Madžari so bili edini brez poraza, niso se pa dovolj izkazali proti Šibki Malti. Zaradi slabše razlike v golih so izpadli iz borbe in v odločilnem dvoboju se je športsna sreča nasmešila Švedski. Njeni izidi so bili:

Švedska — Madžarska	0:0
Avstrija — Švedska	2:0
Švedska — Malta	7:0
Švedska — Avstrija	3:2
Madžarska — Švedska	3:3
Malta — Švedska	1:2
Švedska — Avstrija	2:1

Na Švedskem pogoji za nogomet niso bili nikoli taki, da bi se ta šport razvijal tako, kot drugod v Evropi. Predvsem so tam ljudje bolj športniki in manj gledalci. Veliko jih je zato aktivno zaposlenih in imajo povsem drugačen odnos do športa, katerega ne gojijo. Neugodni so nato tudi klimatski pogoji.

Nogomet so v deželo «uvozili» škoti, delavci in tehniki neke tovarne v Göteborgu. Prve vesti o novi igri pa so v domovino prinesli iz Londona telovadci, ki so tam teknovali. Dokaj čudno je, da se je prvotni švedski nogomet igral z jajčasto žogo. Igrali so lahko tudi z rokami, kar je znano poestrilo akcije. Prva nogometna zveza je iz leta 1904, mednarodna pa se je pridružila 22. januarja 1907.

NA POBUDO PORTUGALSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA SOARESA

Danes v Londonu začetek pogajanj o neodvisnosti Gvineje-Bissau

Novoustanovljena portugalska KD za »postopno« reševanje vprašanja kolo-
nij in proti stankam - V Lizboni odkrita mednarodna fašistična centrala

LIZBONA, 24. — Portugalski zunanji minister, socialist Mario Soares je dopotoval v London, kjer se bodo pričeli uradni pogovori z odposlanstvom stranke PAIGC, ki dejansko nadzoruje 90 odstotkov ozemlja Gvineje - Bissau in Kapverdske otoke.

Ob svojem prihodu je portugalski zunanji minister izjavil, da upa v stvarnost in uspeh pogovorov, ki naj pripomorejo k začetku podobnih razgovorov tudi s predstavniki drugih gverilskih osvobodilnih gibanj ostalih afriških kolonij.

V zvezi s temeljnimi vprašanji portugalske bodočnosti, neodvisnosti kolonij in konca umazane afriške vojne se je izrekla tudi KP Portugalske z uvodnikom v svojem glasilu »Avante!«, ki sedaj redno in zakonito izhaja v Lizboni. Glasilo KP poudarja, da podpora temeljnemu programu »gibanja oboroženih sil« se ne pomeni soglasja o vseh vprašanih in ponavlja stališče, da

se pogajanja z vsemi osvobodilnimi gibanji morajo takoj pričeti. KP poudarja, da mora Portugalska priznati vsem kolonijam neodvisnost. Drugačnega mnenja pa je novoustanovljena Krščanska demokracija (PDC), katere vodstvo je sklicalo tiskovno konferenco in predstavitelj javnosti program stranke. Doslej so na Portugalskem ustanovili nad 50 strank in političnih klubov, vendar upa PDC, da ji bo uspelo zbrati okoli sebe »mnoštvo večina«. Kaj pomeni »mnoštvo večina« je povedal član vodstva Calvet de Magalhães: »Gre za večino ljudi, ki je v časih Caetanovega režima molčala kljub svojemu nezadovoljstvu«.

Drugi član vodstva, Sousa e Melo, pa je podprl zamisel službanske federacije med Portugalsko in njenimi kolonijami. V zameno za odpuščanje neodvisnosti naj bi Portugalska pripomogla h gospodarskemu dvigu teh prekomorskih ozemelj, vprašanje njihove neodvisnosti pa naj bi reševali »postopno«, je dejal leader PDC.

Negativna je tudi vest, ki prihaja iz Luande (Angola), kjer je vojaški poveljnik kolonialistične vojske general Pinheiro sporočil, da bo osvobodilnim gibanjem prepovedal vsak javni nastop, dokler se ne bodo odpovedali oboroženemu boju.

Resnici na ljubo je zunanji minister Soares v Londonu izjavil, da upa, da bo prvi korak na poti globalnega sporazuma prav dogovor o premirju.

Voditelji Krščanske demokracije na Portugalskem so se izrazili proti naraščanju stavkovnega vala, glede finansiranja stranke pa so pozvali tuje demokratske stranke, naj jim pomagajo.

Res je, da je Portugalsko zadel val stavk. Zednje mesece kolonialne vojne so izpili državne blagajne, draginja je narasla za 70 odst., zaradi česar zahtevajo delavci zvišanje osebnih dohodkov, ki so med najnižji v Evropi.

Tako so zahtevali Fiatovi delavci v Lizboni 40-urni delovni teden in preureditev plačilnega sistema, delo pa so prekinili delavci tekstilnih industrij in libronske podzemne železnice. Vsi zahtevajo 40-urni teden in zvišanje dohodkov. Ne gre pozabiti, da je fašistični režim za skoraj pol stoletja popolnoma zavrnil mednarodno dinamiko in vsakršno sindikalno gibanje.

V portugalski prestolnici vlada tudi veliko zanimanje za usodo bivših agentov zloglasne politične policije PIDE. V okviru preiskav so namreč našli tudi na sedež mednarodne fašistične centralne »Aginterpress«, ki je vodil njen agent, sicer Nemec Guerin. Serac. Ta centrala je skrbel za povezave s fašističnimi organizacijami v Evropi in se posebej v Italiji. Italijanska varnostna služba je že sredi decembra 1969 zabeležila, da je verjetno prav Guerin Serac bil med tehničnimi organizatorji vrste atentatov, ki so se končali s pokolom na milanskem Trgu Fontana. SID je tedaj menil, da je Guerin Serac »anarhist«, v resnici pa je bil po priznanju aretiranih agentov PIDE v službi centralne in portugalske obveščevalne službe. Serac je malo pred

padcem fašizma na Portugalskem odpoval v tujino. Nekateri trdijo, da so mu prijatelji pomagali, da se je preselil na San Salvador.

Zanimanje naprednih krogov je vzbudila tudi vest, da so vojaški aretirali, na osnovi arhivov politične policije, tudi voditelja neke ultraleve organizacije »za osvoboditev Portugalske«. Slednji, Manuel Rios, naj bi bil na seznamu konfidentov zloglasne PIDE.

Iranski premier Hoveida na obisku v Jugoslaviji

BEOGRAD, 24. — Danes dopoldne je predsednik republike sprejel v Belem dvoru predsednika iranske vlade Amira Abasa Hoveida, ki je včeraj prispel na uradni obisk v Jugoslavijo. Predsednik Tito se je s predsednikom vlade Hoveido zadržal v daljšem prijateljskem razgovoru

Italijanski zunanji minister Aldo Moro na srečanju z madžarskimi državniki. Moro bo v teh dneh obiskal tudi Bolgarijo

NA PROCESU PROTI ANARHISTOM V CATANZARU

Proces Valpreda: bivši kvestor Guida se »ne spominja« dogodkov po pokolu

S svojimi izjavami se je dr. Guida izognil pekočim vprašanjem o načinu, kako je vodil preiskavo proti sedaj že očitno nedolžnim anarhistom

CATANZARO, 24. — Protagonist petnajstega zasedanja porotnega sodišča, ki se ukvarja z anarhistom Valpredo, je bil bivši milanski kvestor Marcello Guida, ki je tiste decembrske dni na desno in levo razlagal, kako je prišel do zaključka, da so bombe v Milanu postavili anarhisti, obožljivi umrlega Pinellija, da je s svojim samomono samo priznal krivdo, usmerjal taksista Rolandija pri identifikaciji Valpreda in podobno.

Slika samozavešnega kvestorja tistih decembrskih dni je medtem močno zbledela. Pred sodniki je sedel, ne vemo, do kolikšne mere narejeno, drug Marcello Guida: človek, ki se boji in otepa svojih odgovornosti, ki mrlično skuša prikriti največja protislovja za zaveso slabega spomina in pozabljenosti. Kot če bi bilo tako preprosto pozabiti dogodke, zaradi katerih je Pino Pinelli padel z okna četrtega nadstropja njegove kvesture in ki so sploh, po pokolu 16 oseb, pretresle vs Italijo.

Na vprašanje, kako je tedaj vodil preiskavo, je Guida odgovoril: »Tista doba je tudi fizično vplivala name, da sem moral predčasno v pokol. Moj spomin je zblede, zavil v meglo«.

Naj navedemo, da so Guidovo pričevanje zahtevali branilci, saj je jasno, da je glavno vprašanje procesa v Catanzaru prav Valpredova popolna nedolžnost sprčo prejšnjih strašnih obož, da je bil organizator in izvršilec strašnega milanskega pokola.

Branilci so zato vprašali Guido naj pove, kako je taksistu Rolandiju (ta je medtem, pred nekaj leti, umrl v skrivnostnih okoliščinah) pokazal Valpredovo sliko. Sam Rolandi je namreč v Rimu, ko so ga soočili z Valpredo, izjavil, da mu je kvestor pokazal »sliko človeka, ki ga bom moral spoznati«. S tem stavkom pa se je zrušil edini in glavni obožljivi dokaz proti anarhistom.

»Pri svoji vest, je dejal dr. Guida, »se ne spominjam, ali sem Rolandiju pokazal sliko ali ne«. Guida se tudi ni spominjal, zakaj so 15. decembra aretirali Valpredo. Ko so ga branilci opozorili, da je tedaj na kvesturi sklical tiskovno konferenco in obožljivi anarhisti za pokol, je Guida v zadregi dodal, da »se je vse tedaj odvijalo zelo mirno, v ozračju napetosti«. Guida je še poudaril, da je »enimign« na odgovornost anarhistov zato, ker naj bi tudi bombe 25. aprila 1969 postavili oni. »Pač pa nismo imeli nobenega dokaza«, je zaključil.

Branilec ni bilo težko dokazati, da so milanski sodniki zbrali dokaze, da so tudi atentate 25. aprila 1969 organizirali fašisti Freda, Ventura in drugi.

Dr. Guido so nato vprašali, po očitno nedolžnostjo, zakaj so tiste decembrske dni tako skrbno uočevali vse dokaze, ki bi vodili do fašistov, kako to, da so bombo v trgovski banki v Milanu, ki ni eksplodirala, sami razstrelili, čeprav je izvedenec, kapetan Bizzarro (v svojem življenju je razstavil 12 tisoč bomb) dejal, da bi nevarna zacija tistega peklenjskega stroja bila »prava igrača«.

Dr. Guida se je le branil, češ da je to ukazal državni pravdnik dr. De Peppo.

S tem se je končalo pričevanje človeka, ki je tedaj bil odgovoren za preiskavo in je poročal predsedniku vlade ter notranjemu ministru o napredovanju »gonje za anarhisti«.

Ozadje načina, kako so vodili tedaj v Milanu preiskavo, je oisal karabinjerski častnik Falvela. Dejal je, da je predsednik vlade Rumor, skupaj z notranjim ministrom sklical sestanek na prefekturi dne 15. decembra 1969, kmalu po 12. uri. Na tem »vrhu« dr. Guida sploh ni povedal, da so Valpredo že aretirali in da naj bi taksist Rolandi že opisal človeka, ki da ga je peljal do Trga Fontana.

Predsedniku vlade so torej prikriti te podatke, niso pa se uprli predlogu, naj bi človeku, ki bi pripomogel k odkritju krivcev za milanski pokol izplačali nagrado 50 milijonov lir.

Pred Falvello je pričal še karabinjerski maršalo Civetta, ki je skupaj z Rolandijem sestavljal »identikit« človeka, ki ga je peljal do kmečke banke na Trgu Fontana. »Identikit«, je dejal Civetta, je ustrejal 80-odstotno človeku, ki je bil v Rolandijevem taksiju. Branilci so, seveda, takoj poudarili, kako Valpreda sploh ni podoben risbi maršala Civette. Sicer pa je Rolandi govoril o svojem potniku kot o človeku, ki je imel nizke baritonski glas, brez dialektalnih vplivov, Valpreda pa govori z visokim hrešččim glasom, ne zna izgovarjati »r« in se izraža z močno poudarjenim milanskim naglasom.

Iz poročanja polkovnika Falvelle so sodniki izvedeli še, da je

Rolandil povedal svojo zgodbo o neznatem potniku karabinjerem, da pa je pred tem bil — dan prej — na kvesturi. O pogovorih Rolandija v milanski kvesturi pa ni sledu v zapisnikih.

Polkovnik Falvela se je tudi dobro spominjal, da so na kvesturi, ob njegovi prisotnosti, pokazali taksistu Rolandiju sliko anarhista Valpreda.

Tito sprejel nemškega pisatelja H. Bölla

BEOGRAD, 24. — Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel včeraj v Karadordjevu delegaciji mednarodnega Pen kluba, v kateri sta bila novoizvoljeni predsednik Prichett in dosedanj predsednik Boell. Predsednik Tito se je s sprogo zadržal v daljšem razgovoru s svojima gostoma, ki sta ga obvestila o delu konference mednarodnih Pen klubov v Ohridu. Sprejema se je udeležil tudi tajnik izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc.

V Moskvi razgovori Brežnjeva-Ljubičić

BEOGRAD, 24. — Danes popoldne se je vrnila z obiska oborože-

nim silam Sovjetske zveze jugoslovanska vojaška delegacija pod vodstvom tajnika za narodno obrambo armadnega generala Nikole Ljubičića. Pred odhodom iz Moskve je voditelj delegacije generala Ljubičića sprejel glavni tajnik CK KP Sovjetske zveze Leonid Brežnev. V prijateljskem in pristranskem razgovoru, ki sta se ga udeležila tudi obrambni minister Sovjetske zveze maršal Grečko in jugoslovanski veleposlanik v Moskvi Milorad Pešić, so izmenjali misli o nadaljnjem napredku odnosov in sodelovanju med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, kakor tudi o nekaterih mednarodnih vprašanih obojestranskega interesa.

B. B.

LIMA, 24. — Sodišče v Limi je obsodilo bivšega polkovnika SS Fritz Paula Schwenda na dve leti zapora zaradi nezakonitega trgovanja z valutami. Schwend je bila osrednja osebnost operacije »Bernhard«, katere namen je bil, da preplavi Evropo s ponarejenimi funti sterlingi. Perujske oblasti so začele preiskovati vse okoliščine v katere je bil zapleten bivši polkovnik SS. Na kraju se je preiskovalcem posrečilo, da dokažejo, da je bil Schwend povezan z mrežo prekupevalcev z valutami v Boliviji, kjer je deloval Klaus Altmann (Barbie).

Delovno ljudstvo

(Nadaljevanje s 4. strani)

Vprašanja mladine in športa so povezana tudi s šolskimi gradnjami. Kako je s tem vprašanjem?

V zadnjih letih se je šport zelo razvil in prav z letosnjim letom razpolaga občinska telesno - kulturna skupnost s sredstvi, s katerimi v prejšnjih letih športne organizacije niso razpolagale.

Prav na letošnji občinski praznik bodo odprli novo nogometno igrišče na Mostu na Soči, ki so ga zgradili domačini, tako mladina kot starejši, s pomočjo TTKS. Podobno akcijo pripravljajo tudi na Podbrdu, kjer so imeli dalj časa težave s prostorom. V Tolminu se športni park dograjuje, v Kobaridu bomo začeli letos, v Bovcu pa imamo že zelo lepo telovadnico.

cu pa imamo že zelo lepo telovadnico.

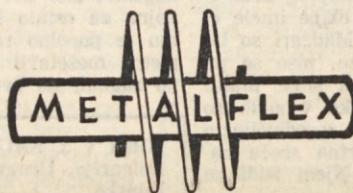
Vprašanje, ki zanimalo predvsem ljubitelje narave in številne obiskovalce Soške doline, je gradnja hidroelektrarne Kobarid, o kateri se v zadnjem času ponovno govori. Kako je sedaj s tem načrtom?

Ta načrt trenutno miruje. O tem morajo sedaj vse strokovne službe podati oceno vpliva gradnje elektrarne na naravo in na družbeno - gospodarski razvoj občine. Šele tedaj bomo lahko proučili vse ocene in na tej osnovi se bo naša skupščina odločila. Prejšnja skupščina je poverila to nalogo sedanji skupščini, ki se bo morala odločiti.

ALPSKI TURISTIČNI CENTER BOVEC

vabi v svoje objekte: hotel Kanin in hotel Alp v Bovcu, pokrit planvalni bazen v hotelu Kanin ter žičnica na Kanin z restavracijo Pre-streljenik na višini 2.200 m

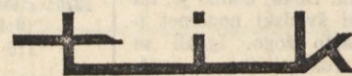
Obenem čestita vsem občanom in cenjenim gostom ob občinskem prazniku

IZDELUJEMO:

- Termostate
- Termometre
- Mikrostikala
- Klaviaturna stikala
- Stikala
- Signalne lučke

ČESTITAMO
OBČANOM
TOLMINSKE
OBČINE
ZA NJIHOV
PRAZNIK

TOVARNA IGEL KOBARID

Izdeluje:

- igle vseh vrst
- izvijače in garniture izvijačev
- injekcijske igle
- podložke

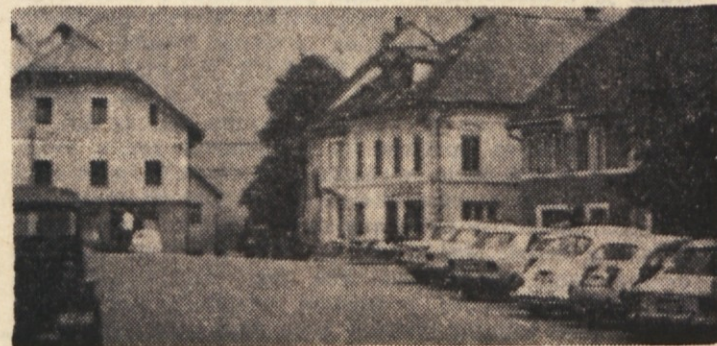
Kolektiv podjetja se pridružuje čestitkam ob priliki občinskega praznika

TRGOVSKO PODJETJE

ALPKOMERC

TOLMIN

Čestita ob 25. maju prazniku občine TOLMIN vsem občanom tolminske občine

Trg v Bovcu

Umrl Duke Ellington

NEW YORK, 24. — V starosti 75 let je zaradi pljučnice umrl največji svetovni kompozitor »jazz« glasbe Edward Kennedy »Duke« Ellington.

Znani črnoptli pianist in dirigent svetovno znanih orkestroev se je rodil v družini premožnih staršev in je že kot nedolgaletni mladenič igral v barih. Ker se je zelo skrbno in elegantno oblačil so mu nadeli vzdevek »Duke«, se pravi »grof«. Pri 14 letih je predstavil publiko svojo prvo kompozicijo »Soda fountain rag«. Tej kompoziciji je sledilo v njegovem izredno plodnem življenju drugih 900, v glavnem v jazz-stilu, toda Duke Ellington ni

zanemarl tudi cerkvene in filmske glasbe.

Med najbolj znanimi skladbami Duke Ellingtona velja brez dvoma omeniti »Satin dolls«, »Don't get around much anymore«, »I got a band and that ain't good« ter »Do nothing till you hear from me«.

Prav tako znane so skladbe, ki se jih spominjajo ljubitelji glasbe treh generacij: »In my solitude«, »Caravan« in »My sophisticated lady«.

Duke Ellington je zadnje mesece bolehal. Večkrat se je moral zateči v bolnišnico zaradi težav pri dihanju in pljučnih vnetjih.